

تأکید بر ارائه جایزه صادراتی به شرکت‌های دانش بنیان صادر کننده محصول

وزیر علوم اولویت‌های این وزارت را در سال ۱۳۹۴ اعلام کرد

«آیین‌نامهٔ پسادکتری صنعتی» و «فرصت مطالعاتی در واحدهای صنعتی»

سرمقاله

هم‌دلی و هم‌زبانی زمینه‌ساز جهش علمی

دکتر وحید احمدی *

بی‌شک، هم‌دلی و هم‌زبانی دولت و ملت که از طرف مقام معظم رهبری به عنوان شعار امسال نام‌گذاری شده است را می‌توان زمینه‌ساز جهش علمی کشور و رشد و توسعه همه جانبه دانست.

همان‌گونه که در اجزای نظام علم، فناوری و نوآوری و هم‌افزایی بین آنها از مصادیق بارز هم‌دلی و هم‌زبانی است که خوشبختانه در این دولت، این موضوع در سرفلحه برنامه‌ها قرار دارد.

معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در راستای برنامه‌های دولت تدبیر و امید و سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه علم و فناوری و نیز برنامه‌های وزیر محترم علوم، تحقیقات و فناوری، برنامه‌های مهمی را به عنوان اولویت خود قرار داده است که خوشبختانه در سال گذشته توانستیم در بسیاری از آنها پیشرفت‌های قابل توجهی داشته باشیم. از جمله این برنامه‌ها؛ ساماندهی و معماری طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی عفت، توسعه کیفی مراکز پژوهشی و فناوری، افزایش بودجه مؤسسات پژوهشی و پارک‌های علم و فناوری، حمایت مالی از مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های مستقر در آنها، ساماندهی و توسعه کیفی نشریات علمی کشور، ایجاد دفاتر انتقال فناوری در دانشگاه‌ها و ... می‌باشد.

در سال ۹۴ نیز علاوه بر ادامه برنامه‌های قبل، موضوعات مهمی اولویت‌گذاری شده است که ذیلاً به برخی از مهمترین آنها اشاره می‌شود:

- پایش و ارزیابی عملکرد مؤسسات پژوهشی و فناوری به منظور ارتقای بهره‌وری و مأموریت‌گرا نمودن آنها
- توسعه مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری تخصصی با مشارکت دستگاه‌ها و نهادهای تخصصی و نیز بخش خصوصی
- حمایت از ایجاد و توسعه مراکز نوآوری در دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی
- حمایت از ایجاد و توسعه مراکز انتقال فناوری در دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی
- توسعه ارتباطات بین‌المللی در حوزه پژوهش و فناوری و به ویژه در ارتباط با صادرات محصولات دانش بنیان
- ترویج فرهنگ کارآفرینی در دانشگاه‌ها و تغییر رویکرد آنها به سمت دانشگاه کارآفرین
- ارتقای کیفی مجلات علمی و حمایت از ایجاد مجلات در طراز بین‌المللی
- حمایت از ایجاد مؤسسات پژوهشی تقاضا محور
- تقویت و نوسازی آزمایشگاه‌های دانشگاهی، ایجاد آزمایشگاه‌های مرجع و حمایت از بهینه‌سازی فرایندهای استفاده از تجهیزات آزمایشگاه‌های موجود
- حمایت از عملیاتی شدن مناطق ویژه علم و فناوری
- ایجاد شبکه ملی محاسبات علمی پیشرفته
- هدفمندسازی و حمایت از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های حوزه علوم انسانی
- تدوین و اجرای مقررات برخورد با تخلفات علمی
- حمایت از ایجاد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان و اجرای کامل قانون حمایت از شرکت‌های دانش بنیان
- توسعه صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی
- این برنامه در سایه مشارکت هم دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری و نیز هماهنگی با سایر نهادهای مرتبط علم و فناوری محقق خواهد شد و لازم است همه دانشگاه‌ها و مؤسسات در راستای این برنامه‌ها، از همه ظرفیت خود استفاده نموده و برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهند. ۶۶

* معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پست الکترونیک عفت: Atf_mag@msrt.ir

رئیس‌جمهور ابلاغ کرد

قانون تخصیص یک درصد از اعتبارات

تخصیص یافته هزینه‌های

برای امور پژوهشی و توسعه فناوری

فصول (۱) و (۶) و در مورد شرکت‌های دولتی از هزینه‌های غیرعملیاتی را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه کنند

در ادامه آمده است: دستگاه‌های مذکور ضمن رعایت چهارچوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های تحقیقاتی دستگاه ذیربط که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد مکلفند نحوه هزینه کرد این ماده را هر شش ماه یک بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این ماده را به‌طور سالانه حداکثر تا پایان مردادماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالانه اطلاعات مربوط به هزینه کرد تحقیق و توسعه را منتشر نماید. ۶۶

اسفند ماه یک‌هزار و سیصد و نود و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۴۸۸/۸۷۰۳۵ مورخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۳ مجلس شورای اسلامی واصل شده، جهت اجراء ابلاغ می‌شود.

تخصیص یک درصد از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌های برای امور پژوهشی و توسعه فناوری
بر اساس ماده ۵۶ این قانون کلیه دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاه‌های موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالانه منظور شده است، یک درصد (۱٪) از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌های به استثنای

با ابلاغ رئیس‌جمهور به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، تخصیص یک درصد از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌های برای امور پژوهشی و توسعه فناوری در فرآیند اجرا قرار گرفت.

به گزارش گهنامه عفت، دکتر حسن روحانی رئیس‌جمهور مصوبه مجلس شورای اسلامی در مورد قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) را برای اجرا به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ابلاغ کرد.

در نامه رئیس‌جمهور به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور آمده است: در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، به پیوست «قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)» که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ چهارم

۷

دکتر فتح ... مضطرزاده
دانشگاه چیست؟

۱۰

دکتر پیری:
وظیفه شرکت‌های دانش بنیان
بر طرف ساختن نیازهای کشور
در شرایط تحریم است

۵

دکتر شریفی
تخلفات پژوهشی:
اقدامات و راهکارها

۳

تاریخچه و اهداف جشنواره
ملی فن آفرینی شیخ بهایی

پیوند بین دانشگاه و صنعت
جز در مواردی استثنایی از
وضعیت مطلوب فاصله دارد

اعلام برنامه سال ۹۴
دبیرخانه شورای عفت

رشد جایگاه بین‌المللی علم
ایران در ۱۵ سال اخیر

بازدید معاون پژوهش
و فناوری از پارک علم
و فناوری مازندران

۱۰

۶

۱۱

۳

جهانگیری مطرح کرد

تأکید بر ارائه جایزه صادراتی به شرکت‌های دانش بنیان صادر کننده محصول

بخشی از مشکلات نظام اقتصادی دارای مشکلات اداری است ولی جهت‌گیری ما این است که تسهیلات ارائه کرده و موانع تولید را کم کنیم که امیدواریم بخشی از مجوزهایی که از نظر ما قابل لغو هستند لغو کنیم. وی گفت: عزم دولت این است که همه موانع پیش روی صادرات کشور که قابل رفع هستند برطرف شود. ۶۶

معاون اول رئیس جمهور گفت: دولت باید تدابیری اتخاذ کند که در سال ۹۴ برای شرکت‌های دانش بنیان خدماتی و مهندسی جایزه صادراتی ارائه دهد. جهانگیری همچنین در رابطه با بروکراسی‌های دریافت حمایت‌ها گفت: بروکراسی خاص پژوهشگران نیست و در ایران یک واقعیت است. به طوری که

معاون اول رئیس جمهور گفت: دولت باید تدابیری اتخاذ کند که در سال ۹۴ برای شرکت‌های دانش بنیان خدماتی و مهندسی جایزه صادراتی ارائه دهد.

به گزارش گاهنامه عتف، اسحاق جهانگیری معاون اول رئیس جمهور در حاشیه مراسم افتتاحیه سومین نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت داخل در نمایشگاه بین‌المللی تهران با بیان اینکه حمایت از شرکت‌های دانش بنیان از رویکردهای نظام است، گفت: توسعه شرکت‌های دانش بنیان یکی از پشتوانه‌های توسعه اقتصاد است و برای اینکه این توسعه محقق شود باید منابع مالی جدیدی ایجاد کرد که خوشبختانه در بودجه‌های سال ۹۳ و ۹۴ این منابع دیده شده است.

وی افزود: در صندوق نوآوری و شکوفایی نیز حمایت‌هایی در نظر گرفتیم که سرمایه صندوق هم در دو سال گذشته از ۲۵ میلیارد تومان به بیش از ۱۵۰۰ میلیارد تومان افزایش یافت.

جهانگیری افزود: همچنین صندوق توسعه ملی نیز در جلسه هیأت امنا مصوب کرد که برای شرکت‌های دانش بنیان وام ریالی در نظر بگیرد و در معاونت علمی ریاست جمهوری و وزارت علوم هم حمایت‌هایی انجام می‌شود که تولید داخل در بازار به فروش برسد.

معاون اول رئیس جمهور اظهار داشت: برای دستگاه‌های دولتی ممنوعیت ایجاد کردیم که کالای خارجی تهیه نکنند و از تولید داخل استفاده کنند.

وزیر علوم:

تحقق شعار امسال را در وزارت علوم به طور جدی پی‌گیری می‌کنیم

وزیر علوم در خصوص انجام فعالیت‌های فرهنگی در سال جدید گفت: از جمله فعالیت‌های وزارت علوم و دانشگاه‌ها در سال جدید در زمینه‌های فرهنگی می‌توان به گسترش برگزاری کرسی‌های آزاد اندیشی و از بین بردن موانع برگزاری آن اشاره کرد.

دکتر فرهادی در بخش پایانی سخنان خود، در خصوص افزایش ارتباط دانشگاه‌ها با بخش صنعت کشور گفت: دفتر ارتباط با دانشگاه همانند دانشگاه‌ها باید در مراکز صنعتی نیز ایجاد شود. با تدوین آئین نامه‌ای، انجام فرصت‌های مطالعاتی استادان دانشگاه در محیط‌های صنعتی فراهم شده است و به طور کلی امیدواریم در آینده نزدیک فارغ التحصیلان ما به مرحله‌ای از مهارت و کاردانی برسند که همگی به سوی تاسیس شرکت‌های دانش بنیان حرکت کرده و مسائل و مشکلات کشور را حل کرده و در جهت رفع نیازهای کشور حرکت کنند. ۶۶

امور به ما کمک کنند، گفت: هیچ لزومی ندارد در همه دانشگاه‌های کشور به یک شکل و رویه تدریس شود و دانشگاه‌ها باید با توجه به توان و موقعیت خودشان روش‌های تدریس و همچنین سایر امور دانشگاه را هماهنگ کنند. وزیر علوم با تأکید بر داشتن آزمایشگاه‌های مرجع در کشور گفت: برای بازسازی و تکمیل آزمایشگاه‌های سراسر کشور اعتبار مناسبی فراهم شده که در اختیار دانشگاه‌ها قرار می‌گیرد.

دکتر فرهادی با اشاره به آغاز برنامه ششم توسعه در سال جاری و متولی بودن وزارت علوم در بخش علوم، تحقیقات و فناوری گفت: در خصوص استقلال دانشگاه‌ها، سیستم هیئت امنا و اختیارات آن در اداره امور دانشگاه‌ها ادامه خواهد یافت و تفویض اختیارات به دانشگاه‌ها و سایر مراکز علمی و پژوهشی نیز از اموری است که در سال جدید بیش از پیش باید پی‌گیری شود.

دکتر محمد فرهادی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در دیدار نوروزی با روسای دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، معاونان، مدیران و کارمندان وزارت علوم گفت: برنامه ریزی برای تحقق شعار سال ۱۳۹۴ تحت عنوان «دولت و ملت هم‌دلی و هم‌زبانی» را که از طرف مقام معظم رهبری نام‌گذاری شده است، در مجموعه وزارت علوم به طور جدی پی‌گیری می‌کنیم.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر فرهادی در این نشست با تبریک سال نو که با برکات حضرت فاطمه زهرا (س) و نزولات آسمانی همراه بود، اظهار امیدواری کرد امسال همدلی و هم‌زبانی دولت و ملت بیش از پیش افزایش یابد. وزیر علوم در بخش دیگری از سخنان خود با تبریک به نتیجه رسیدن مذاکرات هسته‌ای گفت: در مجموع نتیجه این مذاکرات برای ما با نتیجه بردبرد همراه بود که البته تا کنون فقط ۵۰ درصد قرضه انجام گرفته و آثار مثبت آن بعد از توافق نهایی حاصل می‌شود.

وی در ادامه افزود: یکی از مهم‌ترین آثار مثبت مذاکرات هسته‌ای این بود که اکنون ایران هسته‌ای را جهان به رسمیت شناخته و بر همین اساس روابط علمی ایران با جهان غرب و آخرین یافته‌های علمی گسترش یافته و همچنین پیشرفت‌های علمی فراوانی در این زمینه صورت می‌گیرد. دکتر فرهادی در بخش دیگری از سخنان خود، در خصوص برنامه‌های وزارت علوم در سال جدید اظهار داشت: ساماندهی آموزش عالی کشور از جمله تمهیدات و گسترش علوم و رشته‌های جدید و میان رشته‌ای، بازبینی رشته‌هایی که سالیان زیادی از تاسیس آنها می‌گذرد، گسترش دیپلماسی علمی با سایر کشورها و افزایش پذیرش دانشجویان خارجی از جمله مواردی است که در سال جدید در وزارت علوم با کمک همکاران به طور جدی پی‌گیری خواهیم کرد. وی افزود: دانشگاه‌های ما باید مأموریت گرا شده و با فعال کردن بیش از پیش بخش تحقیقات، به سوی تبدیل شدن به دانشگاه‌های نسل سوم حرکت کنند. دکتر فرهادی با بیان اینکه دانشگاه‌ها هم باید در اداره

شورای عالی علوم تحقیقات و فناوری

مروار سیاست‌ها و برنامه‌های سال‌های اخیر بیانگر این واقعیت است که توسعه فناوری کمتر مورد توجه قرار گرفته است به طوری که در بیشتر حوزه‌ها و صنایع، کشور نیازمند واردات فناوری از خارج است. بنابراین لازم است با در نظر گرفتن ملاحظه‌های ملی و دید آینده‌نگرانه، سیاست‌های مناسب و منسجمی برای توسعه علم و فناوری کشور تدوین و پیاده‌سازی شوند. از این رو و به منظور انسجام بخشیدن و یکپارچه‌سازی سیاست‌گذاری علم و فناوری، در سال ۱۳۸۳، هم‌زمان با تشکیل وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، شورای عالی عتف نیز به‌عنوان نهاد فرابخشی و سیاستگذار در بالاترین سطح برای انجام وظایف زیر تشکیل شد:

۱- اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزش، پژوهش و فناوری.

۲- بررسی و پیشنهاد منابع مالی موردنیاز در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری.

در راستای اجرای این دو مأموریت شورای عالی، کمیسیون‌های تخصصی این شورا با همکاری برخی از صاحب‌نظران و خبرگان دانشگاهی و دستگاهی تعداد ۴۷ طرح کلان ملی پژوهش و فناوری را در طول سال‌های ۹۲-۱۳۹۰ در حوزه‌های مختلف تعریف کرده‌اند.

تعریف دقیق و اجرای مناسب طرح‌های کلان از یک سو با مشارکت دادن پژوهشگران و از سوی دیگر بهره‌گیری از توانمندی‌های دستگاه‌های اجرایی و ایجاد شرکت‌های دانش بنیان می‌تواند در کاهش شکاف علمی و فناوری کشور نقش حیاتی ایفاء نماید. همچنین با توجه به اینکه براساس سیاست‌های کلی نظام علوم، تحقیقات و فناوری سهم اعتبارات پژوهشی از تولید ناخالص داخلی باید به ۴ درصد افزایش یابد؛ بنابراین طراحی دقیق و اجرای هوشمندانه طرح‌های کلان زمینه مناسبی برای جذب اعتبارات پژوهشی فراهم می‌آورد. با طراحی و اجرای مناسب طرح‌های کلان ملی می‌توان انتظار داشت که دستاوردهای زیر برای کشور حاصل شود:

- دستیابی به اهداف مندرج در اسناد بالادستی مانند سند چشم‌انداز، نقشه جامع علمی کشور و برنامه پنجم توسعه.
- تحول دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی به مراکز تولید علم و فناوری نیازمحور.
- تقویت اقتصاد دانش بنیان و تولید ملی و افزایش سهم صادرات محصولات با فناوری‌های بالا.

- ایجاد هم‌افزایی در چرخه ارتباطی دولت، دانشگاه و صنعت.
- پی‌ریزی مبنایی مستحکم برای اقتصاد مقاومتی.
- تحقق مدیریت جامع اطلاعات و دانش در کشور.
- شناخت صحیح و جامع از نیازها و اولویت‌های کشور.
- ایجاد زمینه نهادی مناسب برای جذب صحیح اعتبارات پژوهشی.
- دبیرخانه شورای عالی در دوره جدید فعالیت خود به‌منظور راهبری و تسهیل در فرایند اجرای طرح‌های کلان ملی اقدامات و فعالیت‌های زیر را انجام داده است:

- تهیه چارچوب ارزیابی ساختاری طرح‌های کلان ملی به عنوان مبنای تخصیص بودجه.
- پرداخت چهار دوره اعتبارات هزینه‌ای و یک دوره اعتبار تملک دارایی سرمایه‌ای به مجریان (دانشگاه‌ها و مؤسسات تحقیقاتی) طرح‌های کلان ملی بر اساس چارچوب طراحی شده.
- جلب حمایت مالی برای ۳۳ طرح کلان ملی از سوی دستگاه‌های سفارش دهنده.
- پیشنهاد تخصیص اعتبار تملک دارایی سرمایه‌ای به طرح‌های کلان ملی در سال ۱۳۹۳.
- تدوین پیش‌نویس دستورالعمل مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی.

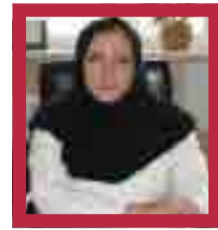
- دبیرخانه شورای عالی به‌منظور سامان بخشی به نظام مدیریت طرح‌های کلان و تسهیل در به‌کارگیری نتایج و یافته‌های حاصل از آنها در حال سازماندهی اقدام‌ها و برنامه‌های زیر است:
- طراحی معماری مفهومی و نظام مدیریت و کنترل راهبردی طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری.
- تعریف و توسعه نظام جامع پایش و ارزیابی طرح‌های کلان.
- طراحی و استقرار پورتال جامع طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری.

- استقرار سامانه‌های مدیریت و کنترل پروژه.
- تعیین اولویت‌ها و چهارچوب تعریف طرح‌های جدید.
- بررسی و امکان‌سنجی مشارکت کنسرسیوم دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی در طرح‌های پژوهش و فناوری بین‌المللی.
- تشکیل شبکه همکاری انجمن‌ها و مراکز علمی و پژوهشی با مراکز صنعتی و خدماتی.
- بهره‌گیری از ظرفیت بازار سرمایه و بورس برای تأمین مالی طرح‌های کلان.
- مشارکت در تدوین قوانین و مقررات حقوقی و مالکیت معنوی نتایج و خروجی‌های طرح‌های کلان.

با توجه به موارد ذکر شده امید می‌رود تا با همراهی و همکاری پژوهشگران دانشگاهی و غیردانشگاهی به‌عنوان مجریان طرح‌های کلان و دستگاه‌های اجرایی به‌عنوان پشتیبانان این طرح‌ها و مراجع قانونگذار و سیاستگذار (اعم از مجلس و دولت) به‌عنوان تسهیل‌کنندگان فرایند اجرای این طرح‌ها شاهد شکل‌گیری نظام علم، فناوری و نوآوری پویا، منسجم و هماهنگ در کشور باشیم. ۶۶

برنده ایرانی مدال یونسکو در فناوری نانو

خانم ایرینا بوکواوا، مدیر کل یونسکو، طی مراسمی مدال یونسکو برای "مشارکت موثر در ترویج علوم و فنون نانو" در شاخه پزشکی را به دکتر سودابه داوران استاد نانو تکنولوژی دارویی دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی تبریز اعطا کرد.

به گزارش گاهنامه عتف، دست آوردهای دکتر سودابه داوران در نانو تکنولوژی پزشکی سبب شد کمیته داوران، او را شایسته دریافت این مدال بداند. این چهارمین سالی است که این مدال به چند محقق و دانشمند که هر کدام کار تازه و برجسته و موثری در یک شاخه علوم و فنون نانو کرده باشند اعطا می شود.

گفتنی است روز تجلیل از ایشان از یونسکو، مصادف شد با روز زن در ایران، که در جریان مراسم هم اعلام شد. پس از دریافت مدال، ایشان طی سخنان کوتاهی، از پیشینه درخشان علمی تبریز یاد نمود و از حمایت‌های گسترده مالی و معنوی رئیس و مقامات و همکاران علمی و نیز دانشجویان سخت کوش دوره دکتری دانشگاهش، توجه دولت به گسترش فناوری نانو، حمایت‌های مالی ستاد ویژه فناوری نانو ایران (INIC)، صندوق حمایت از پژوهش‌گران کشور و بنیاد نخبگان سپاس‌گذاری کرد.

دکتر فرهادی خبر داد

تکمیل ۵۰ آزمایشگاه مرکزی در دانشگاه‌ها از سال گذشته

وزیر علوم با تأکید بر ساخت آزمایشگاه‌های مرجع در دانشگاه‌های کشور گفت: از سال گذشته ۵۰ آزمایشگاه مرکزی دانشگاه‌ها تکمیل شده یا در حال تکمیل است. به گزارش گاهنامه خلق ارزش، دکتر محمد فرهادی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در مراسم افتتاح سومین نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت داخل در نمایشگاه بین‌المللی تهران با تأکید بر توسعه دانشگاه‌های نسل سوم گفت: دانشگاه‌ها باید مأموریت‌گرا و کارآفرین باشند و به همین دلیل وزارت علوم به سمت توسعه دانشگاه‌های نسل سوم و کارآفرین پیش می‌رود.

وی افزود: در حال حاضر ۳۶ پارک علم و فناوری در کشور راه اندازی شده که دارای مأموریت‌های مشخص هستند ولی تا مرحله تولید محصول پیش می‌روند و در بحث بازاریابی و ورود به بازار نقص دارند.

وزیر علوم با تأکید بر توسعه آزمایشگاه‌های مرجع در دانشگاه‌های کشور عنوان کرد: ۵۰ آزمایشگاه مرکزی از سال گذشته در دانشگاه‌ها تکمیل شده یا در حال تکمیل است.

بازدید معاون پژوهش و فناوری از پارک علم و فناوری مازندران

به گزارش روابط عمومی پارک علم و فناوری مازندران، دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری از ساختمان پارک علم و فناوری مازندران در ساری بازدید نمودند. در این بازدید که دکتر خسرو پیری مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور فناوری و دکتر خوش قلب مشاور و رئیس دفتر معاونت پژوهش و فناوری ایشان را همراهی می‌کردند، ایشان با حضور در دفتر کار چند شرکت دانش بنیان مستقر در ساختمان پارک، از نزدیک با فعالیت‌های آنان آشنا شدند. همچنین پس از آن، نشست مشترک ایشان با شرکت‌های مستقر در سالن جلسات پارک برگزار شد، در ابتدا نشست دکتر علی معتمدزادگان رئیس پارک علم و فناوری مازندران ضمن تقدیر و تشکر از حضور معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم و هیئت همراه بر لزوم مساعدت و کمک‌های وزارت علوم در تأمین زمین، ساختمان مناسب و تجهیز کارگاه و آزمایشگاه پارک علم و فناوری مازندران در ارائه خدمات مطلوب تر به فناوران و شرکت‌های دانش بنیان تأکید کردند. در ادامه مهندس قاسمی نماینده مجمع خیرین فناوری استان از شکل‌گیری این مجمع در پارک علم و فناوری مازندران خبر داد و بر لزوم حمایت وزارت علوم از این مجمع اشاره نمود.

دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در سالی که به مجلس و دولت درخواست افزایش اعتبار برای تحقیقات پارک‌های علم و فناوری ارائه کردیم، وی همچنین تصریح کرد: طرح‌ها و محصولات خوبی در پارک علم و فناوری مازندران به مرحله تجاری‌سازی رسیده است که باید فضای بیشتری برای استقرار شرکت‌ها اختصاص یابد.

این مسئول با بیان اینکه به دنبال دو برابر کردن اعتبارات پارک‌های علم و فناوری در کشور هستیم، تصریح کرد: اعتبارات در نظر گرفته شده برای پارک‌های علم و فناوری از پایه کم بوده و این مسئله نیازمند بازنگری است.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم و تحقیقات از کمک ۲۰ میلیارد تومانی وزارت علوم به پارک‌های علم و فناوری در سال‌های ۹۳ خبر داد و افزود: افزایش توجه به گسترش پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد در کشور می‌تواند در تولید ثروت از علم و توسعه اقتصاد دانش بنیان نقش آفرینی کند.

وی با اشاره به اینکه وجود برخی موانع قانونی، مشکلات ناشی از تحریم کشور و نبود بسترهای مورد نیاز از دلایل شکوفا نشدن کامل واحدهای فناور در پارک‌های علم و فناوری است.

معاون پژوهش و فناوری با وزیر آموزش و پژوهش و دانشگاه‌های ایتالیا دیدار کرد

دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم با استفانیا جانینی وزیر آموزش، پژوهش و دانشگاه‌های ایتالیا دیدار کرد.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، با توجه به علاقه مندی دو کشور ایران و ایتالیا به گسترش همکاری‌های علمی و فناوری و تمایل وزارت علوم به ارتقای سطح همکاری‌ها و با درخواست سفارت جمهوری اسلامی ایران در ایتالیا جلسه مشترک معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم با وزیر آموزش، پژوهش و دانشگاه‌های ایتالیا در دفتر وزارت آموزش عالی ایتالیا برگزار و موضوعات مورد علاقه طرفین مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

در این دیدار وزیر آموزش، پژوهش و دانشگاه‌های ایتالیا بر علاقه مندی و آمادگی ارتقای همکاری‌های علمی پژوهشی در سطح وزارت بین دو کشور تأکید کرد. همچنین دکتر احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم ضمن اشاره به ظرفیت بالای علمی و دستاوردهای پژوهش و تحقیقاتی ایران به آمادگی کشورمان در خصوص توسعه روابط علمی و تحقیقاتی و فناوری با ایتالیا اشاره و بصورت رسمی از طرف وزیر علوم کشورمان از وزیر آموزش عالی ایتالیا برای بازدید از ایران دعوت کرد.

بر اساس این گزارش، تسهیل انجام دیدار توسط اعضای هیئت علمی از مراکز تحقیقاتی دو کشور، انجام پروژه‌های مشترک و تبادل دانشجو از جمله موارد مطرح شده در این نشست بود.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم و تحقیقات و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در سالی که به مجلس و دولت درخواست افزایش اعتبار برای تحقیقات پارک‌های علم و فناوری ارائه کردیم، وی همچنین تصریح کرد: طرح‌ها و محصولات خوبی در پارک علم و فناوری مازندران به مرحله تجاری‌سازی رسیده است که باید فضای بیشتری برای استقرار شرکت‌ها اختصاص یابد.

سلامت و امنیت غذایی رویکرد اصلی فعالیت‌های تحقیقاتی پژوهشکده علوم و صنایع غذایی

پژوهشکده علوم و صنایع غذایی تنها مرکز پژوهشی تخصصی است که زیر نظر مستقیم وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در حوزه علوم و صنایع غذایی فعالیت می‌کند. این مرکز که در خراسان رضوی و شهر مشهد واقع شده است با توجه به زمینه حساس فعالیت خود می‌تواند نقشی اساسی در پیشبرد اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی داشته باشد.

به گزارش روابط عمومی پژوهشکده علوم و صنایع غذایی، با توجه به منویات مقام معظم رهبری در موضوع امنیت غذایی و التفات ویژه ایشان به این حوزه اهمیت موضوع دوچندان شده و ضرورت پژوهش در زمینه صنایع غذایی آشکار می‌شود. در دنیای امروز یگانه راه افزایش بهره‌وری و ارتقای یک حوزه، پژوهش و آزمون و خطای علمی است. در این راستا پژوهشکده علوم و صنایع غذایی انجام پژوهش‌های کاربردی و مورد نیاز جامعه را برای ارتقای صنعت غذا، مأموریت اصلی خود قرار داده است.

به‌منظور انجام پژوهش‌های کاربردی تقاضا محور، پژوهشکده علوم و صنایع غذایی از افراد متخصص در این زمینه، در قالب اعضای هیأت علمی بهره می‌برد. این اعضا با استفاده از دانش روز در قالب ۵ گروه پژوهشی تخصصی فرآوری مواد غذایی، شیمی مواد غذایی، زیست فناوری مواد غذایی، نانوفناوری مواد غذایی و طراحی ماشین آلات صنایع غذایی به انجام پژوهش‌های کاربردی در سطوح مختلف از کلان ملی تا صنعتی را به انجام رسانده و نتایج آنها را به شکل دانش فنی ارائه می‌دهند.

علاوه بر اعضای هیأت علمی استفاده از دانشجویان دکتری پژوهش محور برای مشارکت در طرح‌های پژوهشی کاربردی که اغلب از طرف صنعت به پژوهشکده واگذار می‌شود یکی از نکات مهم و مثبت دیگر در ساختار پژوهشی این مؤسسه است.

وجود آزمایشگاه‌های تخصصی، دستگاه‌ها و تجهیزات پیشرفته و پایلوت نیمه صنعتی از ظرفیت‌هایی است که خدمات‌رسانی و انجام طرح‌های کاربردی را در این مرکز امکان‌پذیر می‌کند.

تاریخچه و اهداف جشنواره ملی فن آفرینی شیخ بهایی

- ترویج، توسعه و تشویق فرهنگ خلاقیت، نوآوری و کارآفرینی مبتنی بر فناوری بویژه فناوری‌های نوین
- شناسایی و تشویق فن‌آفرینان برتر
- تقویت روحیه خودباوری و اعتماد به نفس بالاخص به صورت کار گروهی در قالب شخصیت حقوقی
- گسترش ارتباط مراکز علمی و پژوهشی، ایده‌پردازان و طراحان، مخترعان و مبتکران با بخش‌های مختلف اقتصادی
- بسترسازی به‌منظور نهادینه کردن پژوهش‌های مورد نیاز جامعه
- ترویج کسب و کار دانش محور در بخش غیردولتی
- اشاعه فرهنگ بهره‌گیری از نتایج علمی، پژوهشی و فناوری در بخش‌های مختلف جامعه
- تلاش در جهت مردمی کردن پژوهش، فن‌آفرینی و معرفی دستاوردهای نوین فناوری
- ساختار و بخش‌های مختلف جشنواره

همچنین جشنواره در دو بخش مسابقه‌ای و غیرمسابقه‌ای برگزار می‌شود که شکل زیر تقسیم‌بندی آن را نشان می‌دهد:

به‌منظور کسب اطلاعات بیشتر، شما می‌توانید به پایگاه اینترنتی جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی به نشانی www.shf.ir مراجعه فرموده و اطلاعات بیشتری را کسب نمایید.

برگزار شد. پس از برگزاری جلسات متعدد با متخصصین، رویکرد جشنواره از کارآفرینی به فن‌آفرینی تغییر یافت و این‌نامه جشنواره فن‌آفرینی شیخ بهایی در اواخر سال ۱۳۸۵ به تصویب هیأت امنای شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان رسید. از آن به بعد در سال‌های ۱۳۸۷، ۱۳۸۸ و ۱۳۸۹ جشنواره ملی فن‌آفرینی شیخ بهایی برگزار شده و گام‌های مهمی در شناسایی فن‌آفرینان و نوآوران و حمایت از آنان و نیز اشاعه فرهنگ فن‌آفرینی برداشته است. به طور کلی مهمترین اهدافی که از برگزاری جشنواره دنبال می‌شود عبارتند از:

امروزه کارآفرینی که در حقیقت مخاطره‌پذیری در تبدیل ایده‌های نو به حرفه‌های اقتصادی جدید است، به عنوان عامل کلیدی رشد و توسعه اقتصادی کشورها به شمار می‌رود. از سوی دیگر نقش اقتصاد دانایی‌محور در صنایع مبتنی بر فناوری‌های نوین متجلی شده و این موضوع اهمیت توسعه کارآفرینی مبتنی بر فناوری و یا به عبارتی فن‌آفرینی را بیش از پیش نمایان می‌سازد.

در این راستا شهرک علمی و تحقیقاتی اصفهان به عنوان اولین سازمان موسس مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری در کشور، با اعتقاد به لزوم حضور و مشارکت ارزشمند فن‌آفرینان و سرمایه‌گذاران کارآفرین در جهت رشد و توسعه کشور، سالانه جشنواره شیخ بهایی را با هدف شناسایی کارآفرینان، نوآوران و بسترسازی لازم برای ایجاد و رشد شرکت‌های دانش‌بنیان برگزار کرده است. این جشنواره به پاس قدردانی از شیخ بهایی که یکی از علما و مفاخر بزرگ جهان اسلام بوده و از رهگذر تبدیل دانش به فناوری در عصر خود منشأ خدمات ارزشمند علمی، فرهنگی و عمرانی در ایران زمین گشته است، به نام «جشنواره شیخ بهایی» نامیده می‌شود.

این جشنواره در سال‌های ۱۳۷۷ و ۱۳۷۹ در سطح اصفهان و شهرهای اطراف و با تأکید بر حوزه تحقیق و پژوهش و شناسایی پژوهشگران و طرح‌های تحقیقاتی برگزار گردید. سپس جشنواره شیخ بهایی با تغییر در ماهیت قبلی، با رویکرد کارآفرینی و در سطح ملی در سال‌های ۱۳۸۳، ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵

یادداشت

تغذیه ناسالم نشانه روی ناآگاهانه به سرمایه‌های فکری نسل آینده

دکتر رسول کدخدایی*

در شرایطی که امروزه بیش از گذشته شاهد نیاز کشور به پژوهش به ویژه در مقوله تغذیه و صنعت غذا هستیم بی‌برنامگی‌ها و نابه‌سامانی‌های موجود در نظام سیاست‌گذاری علم و

پژوهش کشور باعث شده ضمن عقب ماندگی بارز از برنامه پنجم توسعه هر ساله در فصل تدوین و تصویب لایحه بودجه، اعداد و ارقام کاملاً متفاوتی درباره بودجه پژوهشی کشور از سوی مسوولان مطرح شود که با توجه به نبود سازماندهی مناسب این آمار قابل تردید است و قطعاً در زمینه صنعت غذا نیز آمار قابل استنادی وجود ندارد.

بر اساس اطلاعات منتشر شده در نشریه R&D* در سال ۲۰۱۴ مبلغ ۱۶۱۸ میلیارد دلار در دنیا در حوزه پژوهش‌های کاربردی، بنیادی و توسعه‌ای صرف شده که سهم کشورهای آسیایی از این رقم نزدیک به ۶۳۳ میلیارد دلار یعنی حدود ۴۰ درصد مبلغ صرف شده در سطح جهان می‌باشد. نکته تکان دهنده اطلاعات منتشر شده آنجاست که بر اساس پیش بینی این نشریه ۷۸ درصد از سهم پژوهش‌های انجام شده در قاره پهناور و کهن آسیا تنها به سه کشور ژاپن، هند و چین اختصاص داشته است. از این گزارش قابل استنباط است که مجموع سهم ایران و تعداد زیادی از کشورهای آسیایی در تخصیص و هزینه کرد بودجه‌های پژوهشی حدود ۸-۵ درصد است که بسیار ناچیز می‌باشد.

این حقیقت نشان دهنده کم توجهی به حوزه پژوهش بویژه تحقیقات کاربردی است که نیاز مبرم و اساسی کشور برای رسیدن به توسعه پایدار می‌باشد. در این میان تحقیقات استراتژیک از جمله پژوهش‌های غذایی که در همه کشورها به عنوان زیر ساخت اصلی سلامت عمومی جامعه و استقرار امنیت غذایی همه جانبه تلقی می‌شود کم رنگ شده و به محاق فراموشی سپرده می‌شود. رشد زندگی ماشینی و کاهش چشمگیر تحرک و فعالیت بدنی افراد جامعه از یک سو و تغییر الگوها و عادات غذایی خانوارها از سوی دیگر که بخشی از پیامد حضور روز افزون بانوان در عرصه کسب و کار و در نتیجه فزونی اقبال اعضای خانواده بویژه کودکان که به مصرف غذاهای آماده می‌باشند امنیت غذایی را با چالش اساسی مواجه نموده است، به طوری که امروزه جامعه دچار وارونگی هرم غذایی در رژیم تغذیه‌ای افراد شده و غلات، حبوبات و میوه‌ها و سبزی‌ها که منبع اصلی فیبر، املاح و ویتامین‌ها هستند جای خود را به فرآورده‌های پر چرب و پر کالری داده اند.

مصرف بیش از حد این‌گونه محصولات که کالری اضافی به بدن تحمیل می‌کنند در کنار استفاده بی‌رویه از نوشیدنی‌های گازدار و اسیدهای چرب اشیاع باعث شده از هر شش نفر ایرانی یک نفر مبتلا به چاقی شود که کاهش بهره هوشی، افزایش ابتلا به دیابت نوع دو، بیماری‌های قلبی و عروقی و افزایش هزینه‌های سرسام‌آور درمان را به همراه خواهد داشت. این کم تحرکی فیزیکی و ذهنی حاصل از تغذیه ناصحیح، منجر به ناکارآمدی نسل‌های آینده و نابودی سرمایه‌های فکری که پشتوانه اصلی توسعه کشور می‌باشد خواهد گردید.

وضعیت فعلی که ثمره کم توجهی مسئولین به حوزه غذا و پژوهش‌های مرتبط با آن است به شدت امنیت غذایی و سلامت آحاد جامعه را نشانه رفته است و چنانچه اقدام جدی نسبت به اصلاح سبک تغذیه که هوشمندانه از سوی مقام معظم رهبری در قالب سیاست‌های کلی حوزه سلامت ابلاغ شده صورت نگیرد در کمتر از یک دهه با مشکل اساسی به نام فقدان فکر خلاق و از دست رفتن سرمایه فکری روبه‌رو خواهیم شد. ۶۶

* رئیس پژوهشکده علوم و صنایع غذایی
R&D magazine 2014; Battle to*
global R&D funding forecast

با حضور دکتر فرهادی جلسه شورای مدیران پژوهش و فناوری برگزار شد

پنج‌جاء و ششمین جلسه شورای مدیران معاونت پژوهش و فناوری با حضور دکتر فرهادی وزیر علوم تحقیقات و فناوری برگزار شد

تهیه گزارش: دکتر حسن خوش قلب*

به گزارش گاهنامه عتف در این جلسه که با حضور دکتر احمدی و مدیران این معاونت برگزار شد، دکتر فرهادی گفت: اساس کار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و رسالت اصلی آن در معاونت پژوهش و فناوری می‌باشد و تمام امور وزارت معطوف به تولید علم و نیز انجام پژوهش و تولید و فناوری می‌باشد که این وظیفه مهم بر دوش این معاونت می‌باشد.

وزیر علوم بایان اینکه پایه آموزش از پژوهش خوب شروع می‌شود اظهار داشت: حتی آموزش هم که یکی از ارکان مهم وزارت می‌باشد برگرفته از یک پژوهش خوب و صحیح است. در این راستا رویکرد جدید وزارت علوم ایجاد دانشگاه‌های مأموریت‌گرا و کارآفرین می‌باشد و جهت تحقق این نوع از دانشگاه‌ها، برنامه‌ها و اقداماتی نظیر کارآموزی و کارورزی بایستی سرلوحه کار باشد. وی در همین ارتباط افزود: ضرورت دارد تمام پایان‌نامه‌ها و تحقیقات دانشگاهی هم هدفمند و مبتنی بر نیازهای جامعه باشند، هم کاربردی و هم تقاضا محور باشند. دکتر فرهادی ضمن تاکید بر ارتباط صنعت و دانشگاه گفت: یکی دیگر از امور مهم در راستای رسیدن به دانشگاه‌های کارآفرین بحث ارتباط با صنعت می‌باشد و ضرورت دارد پژوهش‌های انجام شده در دانشگاه‌ها بر اساس تقاضای صنعت باشد و در راستای مأموریت‌های محول شده از طرف صنعت انجام گیرد، حتی ریاست محترم جمهوری نیز بارها تاکید داشته‌اند که پژوهش در دانشگاه‌ها و کل کشور باید مأموریت‌گرا و تقاضا محور باشند و دستگاه‌های سفارش دهنده بایستی پژوهش و فناوری را سفارش دهند.

وزیر علوم با اشاره به افزایش کمی نشریات و لزوم نظارت بر نشریات اظهار داشت: از امور مهم موجود در این معاونت حوزه نشریات می‌باشد که در این حوزه به کمیت مناسب رسیدیم و ضرورت دارد در جهت افزایش کیفیت یک ارزیابی جدی از نشریات به‌عمل آید و این وظیفه مهم را باید به عهده انجمن‌های علمی گذاشت.

وی در ادامه گفت: در بازدیدی که از دفتر امور فناوری داشتیم از نزدیک با اهمیت این دفتر آشنا شدیم و پارک‌های علم و فناوری رسالت مهمی را در رشد ایده‌ها و تبدیل ایده به محصول و نیز تجاری‌سازی علم و دانش دارند. در این دوره حرکت و حمایت‌های خوبی در جهت پیشرفت و تحول مثبت در پارک‌ها به‌عمل آمده است. در این حوزه بحث تأسیس و راه اندازی صندوق‌های پژوهش و فناوری غیر دولتی از اقدامات جدید معاونت و وزارت می‌باشد و نیز دبیرخانه پژوهش‌های کاربردی تقاضا محور (دبیرخانه بند الف قانون برنامه پنجم) از حوزه‌های فعال در انجام پژوهش‌های تقاضا محور می‌باشند.

دکتر فرهادی ضمن تاکید بر کیفیت‌بخشی به قطب‌های افزود: قطب‌های علمی نیز همانند نشریات نیازمند ارزیابی مجدد بوده و کیفیت‌بخشی قطب‌های علمی نیز ضرورت دارد و با حمایت‌ها و برنامه‌های وزارت می‌توان مرجع خوبی از قطب‌های علمی در کشور ایجاد نمود.

وی در خصوص بازنگری در آیین‌نامه اعضای هیات علمی اظهار داشت: یکی دیگر از وظایف مهم معاونت بازنگری در آیین‌نامه ارتقای اعضای هیات علمی می‌باشد

که مناسب است در آیین‌نامه مذکور مواردی نظیر انجام پژوهش‌های کاربردی و بحث‌هایی مانند انجام اختراع و تجاری‌سازی علم پر رنگ‌تر شوند.

وزیر علوم با تاکید بر تحول و ارتقای علوم انسانی گفت: از وظایف مهم این معاونت بحث تحول و ارتقای علوم انسانی می‌باشد که کاربردی کردن و بومی کردن علوم انسانی از ضروریات می‌باشد و نظر به جمعیت بالای دانشجویان رشته علوم انسانی علاوه بر کاربردی کردن بحث تولید محصول و ثروت از علوم انسانی نیز اهمیت فراوانی دارد.

وی در پایان افزود: در بازدیدی که از قسمت‌های مختلف معاونت پژوهش و فناوری داشتیم دریافتیم که کارها و برنامه‌های بسیار خوبی در حال انجام است و مناسب است از این کارهای انجام شده گزارشی تهیه شود که مثلاً در خصوص فناوری، پارک‌های علم و فناوری و وضعیت شرکت‌های دانش بنیان و اشتغال ایجاد شده در این حوزه‌ها می‌توان گزارش خوبی را تهیه نمود و این گزارش را در هیات دولت و نزد ریاست محترم جمهوری ارائه نمود.

در ادامه جلسه دکتر پیری مدیرکل محترم فناوری وزارت، دکتر شریفی مدیرکل امور پژوهشی و دکتر امی مشاور محترم معاونت مطالبی را در خصوص اقدامات انجام شده ارایه کردند.

در پایان جلسه دکتر احمدی معاون پژوهش و فناوری گزارش مختصری از اقدامات انجام شده در معاونت نظیر انعقاد چندین تفاهم نامه با سایر دستگاه‌ها و وزارتخانه‌ها، تعاملات بین‌المللی انجام شده، حمایت‌های مالی بی‌نظیر انجام شده از پارک علم و فناوری و نیز خرید تجهیزات آزمایشگاهی، ارتقای شبکه آزمایشگاهی شاعا، راه اندازی دفاتر انتقال تکنولوژی یا TTO در تعدادی از دانشگاه‌ها، تأسیس و راه اندازی مناطق ویژه علم و فناوری یا همان کریدورها در برخی استانها، لزوم هزینه کرد بخشی از بودجه دانشگاه‌ها در پژوهش به صورت مقررات اجباری، پیگیری بحث قانون هزینه کرد ۱ تا ۳ درصد بودجه دستگاه‌ها در پژوهش، راه اندازی HPC، تدوین آیین‌نامه ایمنی آزمایشگاه‌ها، در دست بودن تدوین آیین‌نامه آزمایشگاه‌های مرکزی و مرجع، حمایت از نمایشگاه تجهیزات ساخت داخلی و اعطای یارانه به دانشگاه‌ها جهت خرید، رتبه بندی شرکت‌های تأمین‌کننده تجهیزات و مواد آزمایشگاهی، تدوین و ابلاغ آیین‌نامه فرصت مطالعاتی و پسا دکترا داخل ارائه نمودند. ۶۶

* دبیر شورای مدیران پژوهش و فناوری وزارت عتف

دکتر بهزاد سلطانی:

حمایت‌های مالی صندوق نوآوری و شکوفایی برای استان‌ها سهمیه بندی نیست

به گزارش روابط عمومی پارک علم و فناوری گیلان رئیس هیئت عامل صندوق نوآوری و شکوفایی در جمع مسئولان صنایع استان، روسای سازمان نظام مهندسی، مدیران عامل شرکت‌های دانش بنیان و مراکز رشد استان گیلان حضور بهم رساندند.

در این نشست دکتر سلطانی ضمن معرفی سیاست‌ها و مأموریت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی به معرفی و تشریح قابلیت‌ها و ظرفیت‌های صندوق نوآوری و شکوفایی پرداخت و نحوه چگونگی حمایت‌های مالی و انواع تسهیلات و خدمات رسانی به شرکت‌های دانش بنیان را بیان کرد.

در ادامه دکتر سلطانی در خصوص چشم انداز صندوق در آینده، ضمن ارائه آخرین آمار همکاری‌های شرکت‌های دانش بنیان استان گیلان و صندوق نوآوری و شکوفایی اشاره کرد و افزود: حمایت‌های مالی صندوق نوآوری و شکوفایی برای استان‌ها سهمیه بندی نیست و فرایند این حمایت‌ها براساس ارائه طرح‌ها و جذب تسهیلات از سوی استان‌ها می‌باشد. هر چه طرح بیشتری ارائه شود، تسهیلات بیشتری نیز به استان تعلق می‌گیرد.

در ابتدای این نشست دکتر متقی طلب رئیس پارک علم و فناوری گیلان ضمن خیر مقدم و ابراز خرسندی از حضور رییس هیات عامل صندوق نوآوری و شکوفایی و هیات همراه، ابراز امیدواری کرد گفت: امیدوارم بتوان با افزایش همکاری با صندوق نوآوری و شکوفایی در رونق اقتصادی استان و کارآفرینی قدم‌های بزرگی در سال جاری برداشته شود. ۶۶

معاون وزیر علوم:

سی میلیارد تومان برای خرید تجهیزات ساخت داخل کشور به دانشگاه‌ها پرداخت شد

معاون پژوهش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری گفت: تا اعتبارات سال گذشته، ۳۰ میلیارد تومان در اختیار دانشگاه‌ها برای خرید تجهیزات آزمایشگاهی ساخت داخل قرار داده شد.

به گزارش گاهنامه عتف دکتر وحیدی احمدی در بازدید از سومین نمایشگاه تجهیزات و مواد آزمایشگاهی ساخت ایران گفت: بر اساس توافق میان معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و وزارت علوم قرار شد، معاونت علمی و فناوری نیز ۳۰ میلیارد تومان برای این نمایشگاه اختصاص دهد و همین مقدار نیز برای دانشگاه‌ها اعتبار در نظر گرفته شده است.

وی بیان کرد: در دومین نمایشگاه تجهیزات ساخت داخل که به صورت مشترک با معاونت علمی برگزار کردیم، وزارت علوم به دانشگاه‌ها حدود ۲۷ میلیارد تومان اعتبار تزریق کرد و نیز به آنها توصیه شد بر اساس تفاهم‌نامه‌ای که با معاونت علمی ریاست جمهوری داشتیم، دانشگاه‌ها از اعتبارات در نظر گرفته شده برای خرید تجهیزات ساخت داخل استفاده کنند.

احمدی اظهار کرد: خوشبختانه استقبال خوبی در سال گذشته انجام شد به طوری که ۸۵ تا ۹۰ درصد خریدها در نمایشگاه سال گذشته از طریق دانشگاه‌های زیر مجموعه وزارت علوم بوده و این نشان می‌دهد که تمایل و گرایش به خرید تجهیزات ساخت داخل وجود دارد. ۶۶

با حضور حجت الاسلام والمسلمین ابوترابی فرد و دکتر احمدی معاون پژوهشی وزیر علوم

داروی درمان سرطان پروستات رونمایی شد

سیدزدهم بهمن ماه با حضور حجت الاسلام والمسلمین ابوترابی فرد و دکتر احمدی معاون پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بهره برداری از خط تولید نیمه صنعتی داروی درمان سرطان پروستات در محل پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران آغاز و از نمونه دارو رونمایی شد.

این دارو که با نام تجاری لوپرومر ۷/۵ و لوپرومر ۳/۵ وارد بازار شده است به همت محققان پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی و با همکاری شرکت دانش بنیان واریان فارمر تولید می‌شود.

حجت الاسلام محمد حسن ابوترابی فرد در این مراسم با گرامیداشت دهه فجر گفت: انقلاب اسلامی که این روزها دوران ۳۶ سالگی تولد خود را سپری می‌کند از جایگاه و موقعیت ویژه‌ای در منطقه و جامعه جهانی برخوردار است. وی در تشریح عوامل اقتدار کشورمان گفت: اولین عامل این اقتدار سرمایه بزرگ رهبری و ولایت فقیه است و دومین سرمایه که راه را برای این اقتدار فراهم کرده است رشد، توسعه و پیشرفت علمی کشور است.

حجت الاسلام ابوترابی افزود: هراس از تعرض به جمهوری اسلامی به خاطر قدرت دفاع نظام است که این قدرت از پشتوانه عظیم علمی برخوردار است و از دانش بهره می‌گیرد. این در حالی است که اگر تکیه گاه علمی کشور نبود امروز به یک قدرت موشکی تبدیل نمی شدیم اما امروز شرایط به گونه‌ای است که موشک‌های بالستیک جمهوری اسلامی از تمامیت کشور حراست می‌کنند.

نائب رئیس مجلس شورای اسلامی با اشاره به دستاوردهای اخیر هسته‌ای کشورمان گفت: دانش هسته‌ای کشورمان با تکیه گاه علمی، تبدیل دانش به فناوری وارد بلوغ هسته‌ای شده است که ابر قدرتها به هیچ کشوری و اجازه نخواهند داد به این بلوغ برسند و این تنها جمهوری اسلامی ایران است که با تکیه بر دانش و ظرفیت علمی کشور و قدرت سیاسی و اقتدار دفاعی به این سرمایه رسیده است.

ابوترابی گفت: این جایگاه فاخر دستاورد توسعه علمی است و کشور باید با دانش حرکت کند و باید تولید علم و تبدیل دانش به فناوری و تجاری‌سازی علم صورت بگیرد اما متأسفانه این اقدام هنوز به صورت عملی صورت نگرفته و علم وارد اقتصاد نشده است.

وی با بیان اینکه آغاز حضور دانش در اقتصاد، فروش آن دانش است تاکید کرد: باید در آینده نزدیک اعلام شود که یک قطره نفت برای فروش نداریم و باید نفت را به صدها ارزش افزوده تبدیل کنیم و آن را به فروش برسانیم چرا که این کالا قابل تحریم نیست و این اقدام در توان جمهوری اسلامی است.

نماینده مردم تهران، ری، شمیرانات و اسلامشهر در مجلس شورای اسلامی بیان کرد: برای تبدیل جمهوری اسلامی ایران به یک قدرت بزرگ اقتصادی بزرگ تولید کننده کالا یکی از عوامل مهم و مورد نیاز نیروی انسانی عالم و آماده است که باید تصمیم بگیریم کشور را به جای نفت خام با تولید اداره کنیم.

همچنین دکتر احمدی معاون پژوهشی وزیر علوم تحقیقات و فناوری در مراسم رونمایی از فراورده‌های دارویی در پژوهشگاه گفت: آنچه در دهه چهارم انقلاب از مراکز پژوهشی انتظار می‌رود، همین است که اکنون در پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی ایران شاهد آن هستیم. به طور قطع در این برهه از کشور ما نیازمند به اقتصاد بر پایه دانش هستیم و به حمدالله امروز در این پژوهشگاه شاهد بودیم که حاصل تلاش محققان به بارنشته و وارد جامعه شده است.

سومین همایش قطب‌های علمی کشور در دانشگاه اصفهان برگزار می‌گردد

سومین همایش قطب‌های علمی کشور به میزبانی دانشگاه اصفهان در تاریخ سی‌ام اردیبهشت ماه برگزار می‌گردد. دکتر شریفی مدیر کل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی ضمن اعلام این خبر گفت: راهکارهای حمایت برای توسعه و تقویت قطب‌های علمی، نقشه راه قطب‌های علمی کشور، بررسی و آسیب شناسی وضع موجود قطب‌های علمی کشور، رویکرد به قطب‌های علمی در برنامه ششم توسعه، بررسی چالش‌ها و ارزیابی عملکرد و راهکارهای حمایت از آنها از محورهای مورد تاکید و اهداف برگزاری این همایش می‌باشد.

نشورای توسعه پژوهش و فناوری در علوم انسانی و هنر در معاونت پژوهش و فناوری ایجاد گردید

به‌منظور توسعه و تعمیق پژوهش و فناوری در حوزه علوم انسانی و هنر و نیز سیاست‌گذاری بر اجرای برنامه‌ها در این حوزه شورای توسعه پژوهش و فناوری در علوم انسانی و هنر حائز اهمیت است.

دکتر محسن شریفی مدیر کل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی اظهار داشت: با توجه به لزوم توسعه فناوری در علوم انسانی و هنر اصل تشکیل این شورا بر ساماندهی و تنظیم برنامه راهبردی بر مبنای اصول استاندارد و جلوگیری از تکراری کار کردن است.

لازم به ذکر است در همین رابطه آیین نامه شورای توسعه پژوهش و فناوری تصویب و مقرر گردیده است به دانشگاه‌ها و موسسات پژوهشی ابلاغ گردد.

کمیسیون پژوهش و فناوری شورای گسترش آموزش عالی شروع به فعالیت کرد

مؤسسات پژوهشی به عنوان یکی از شاخص‌های توسعه علمی کشور نقش مؤثری در بالندگی علمی و فناوری ایفاء می‌کنند. بی تردید ایجاد و توسعه این نهادها علمی نیاز به ساختار و ساز و کار قانونی دارد که این کمیسیون رسالت اجرای آن را به عهده دارد.

در راستای اجرای این وظیفه، شورای گسترش آموزش عالی به عنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری بر مبنای آئین نامه‌ای که در سالهای گذشته به تصویب رسیده بود به فعالیت ادامه داد، تا اینکه حسب نیازها و ضرورت‌های پیش آمده در سال ۱۳۹۳ مورد بازنگری و تصویب قرار گرفت.

یکی از اجزاء این شورا کمیسیون پژوهش و فناوری است. این کمیسیون زیر نظر معاون پژوهش و فناوری وزارت تشکیل و به فعالیت ادامه خواهد داد. مصوبات کمیسیون پس از طرح در شورای گسترش آموزش عالی توسط معاون پژوهش و فناوری ابلاغ میشوند یکی از اهداف افزایش اختیارات کمیسیون پژوهش و فناوری، تسهیل در فرآیند بررسی و صدور مجوز مؤسسات پژوهش و فناوری وابسته به بخش دولتی و غیردولتی می‌باشد. اعضاء آن از صاحب نظران پژوهش و فناوری و آشنا به مؤسسات پژوهشی و فناوری کشور هستند. امید است با ساختار و فرآیندهای جدید که امکان و اختیار بیشتری برای معاونت پژوهش و فناوری جهت تصمیم‌گیری فراهم آورده است، شاهد شکوفایی بیشتری در این عرصه باشیم.

- تشکیل کمیته تخصصی اخلاق پژوهش
- تدوین منشور و موازین اخلاق پژوهش به صورت کتابچه
- ابلاغ، اطلاع‌رسانی و ارسال آن به کلیه مراکز آموزش عالی وابسته به وزارت متبوع

نتایج اقدامات فوق در دانشگاه‌ها:

- تشکیل کمیته اخلاق پژوهش
- تشکیل کارگاه‌های اخلاق پژوهش برای دانشجویان و اعضای هیأت علمی
- چاپ و توزیع کتابچه منشور و موازین اخلاق پژوهش
- الزام استاد راهنما و دانشجو جهت مطالعه و امضای فرم منشور اخلاق در پژوهش که منضم به فرم تصویب پیشنهادیه پایان‌نامه می‌باشد.
- تصویب واحدهای درسی مرتبط با اخلاق پژوهش و ...
- تهیه مصادیق تخلفات پژوهشی که آماده ابلاغ می‌باشد.
- ۵۷ مورد از مصادیق تخلفات پژوهشی به صورت تخصصی استحصاء گردیده است که عناوین آن به شرح زیر می‌باشد:

- سوء رفتارهای پژوهشی
- عدم تعهد و مسئولیت نسبت به ذی‌نفعان
- عدم رعایت حقوق آزموذنت‌ها
- جعل داده‌ها
- تخریف داده‌ها
- سرقتم علمی
- اجزاقی علمی
- عدم رعایت حقوق مالکیت معنوی و مسئولیت پژوهش انجام شده
- انتشار مجدد
- همپوشانی انتشارات
- خرید و فروش آثار پژوهشی
- جعل هویت

۳- تدوین دستورالعمل نحوه بررسی تخلفات پژوهشی که آماده ابلاغ می‌باشد.

- تعیین مصادیق آثار پژوهشی و محصولات علمی موضوع این دستورالعمل
- تعیین مرجع بررسی تخلفات علمی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی
- تعیین مراحل اجرایی رسیدگی و بررسی تخلفات علمی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی
- بازنگری آیین‌نامه‌های انضباطی دانشجویان و اعضای هیأت علمی طی کمیته تخصصی با حضور معاونت پژوهش و فناوری، دفتر لویج، تدوین و تنقیح قوانین و مقررات، دفتر هماهنگی هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری و انتظامی اعضای هیأت علمی و همچنین شورای انضباطی مرکزی دانشجویان که پیش‌نویس آنها تهیه شده است و پس از طی مراحل نهایی در اسرع وقت، جهت اجرا ابلاغ میگردد.
- تهیه پیش‌نویس شیوه‌نامه اجرایی تخلفات پژوهشی دانشجویی.

بر اساس مصادیق تخلفات پژوهشی تهیه شده، نوع برخورد و میزان مجازات با دانشجوی متخلف در این شیوه‌نامه تعیین گردیده است.

۵- تهیه شیوه‌نامه اجرایی ذیل بند ۱۸ ماده ۷ قانون مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی.

۶- تهیه پیش‌نویس لایحه تقلب در آثار پژوهشی، جهت پیش‌گیری از خرید و فروش آثار پژوهشی، که به کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری هیأت دولت جهت طرح در مجلس محترم برای تصویب نهایی ارسال شده است.

ساماندهی همایش‌های علمی و ثبت فراخوان و مقالات همایش‌ها در پایگاه ISC

با توجه به اهمیت ساماندهی همایش‌های علمی، آییننامه نحوه برگزاری و ساماندهی همایش‌های علمی، مشتمل بر ۸ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۹۳/۹/۱۱ طی بخشنامه شماره ۳/۱۶۸۲۱۶ به کلیه دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری جهت اجرا ابلاغ گردید.

بر اساس ماده ۶ آییننامه مذکور، برگزار کنندگان همایش‌های علمی موظفند قبل از فراخوان مقاله، همایش خود را در پایگاه ISC طبق "شیوه‌نامه ثبت، پردازش و اشاعه همایش‌های علمی و مقالات آن" به شماره ۳/۱۱۲۹۹ مورخ ۸۹/۵/۱۳ که در کمیسیون نظام اطلاع‌رسانی علم و فناوری و با امضای معاون پژوهش و فناوری "وزارت" ابلاغ شده است، ثبت نمایند.

همچنین پس از برگزاری همایش، برگزار کنندگان بایستی مجموعه مقالات همایش را به عنوان تولیدات علمی، جهت ثبت، طبق شیوه‌نامه فوق به پایگاه ISC ارسال نمایند تا امکان دسترسی و بهره‌برداری پژوهشگران از مقاله‌های علمی همایش‌ها از طریق پایگاه مذکور (با توجه به متولی بودن مرکز منطقه‌ای و اطلاع‌رسانی علم و فناوری اطلاعات ISC) در ثبت همایش‌ها و مقالات آن فراهم گردد.

طبق تبصره ۵ این ماده، معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزشی و پژوهشی / هیأت مدیره انجمن موظف است، تدابیر مقتضی جهت الزام ثبت همایش توسط برگزار کنندگان در پایگاه ISC طبق ماده فوق را اتخاذ نماید.

آیین‌نامه فوق جهت بهره‌برداری، در وبگاه دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی امور پژوهشی به آدرس <http://rppc.msrt.ir> قرار دارد.

تخلفات پژوهشی: اقدامات و راهکارها

دکتر محسن شریفی، مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری امور پژوهشی اظهار داشت: با توجه به اهمیت و ضرورت پیش‌گیری از بروز تخلفات پژوهشی، موضوع اخلاق پژوهش و رسیدگی به تخلفات علمی با تشکیل کمیته تخصصی اخلاق پژوهش و کارگروه بررسی تخلفات علمی در دستور کار این دفتر به صورت جدی قرار گرفت. بر اساس بررسی‌های صورت گرفته توسط این کمیته، طی جلسات مکرر و ساعات طولانی مطالعه و تحقیق در این خصوص اقدامات زیر صورت گرفت:

۱- اقدامات فرهنگی و پیشگیرانه؛

وزیر علوم :

انجمن‌های علمی باید در تدوین برنامه ششم توسعه آموزش عالی به وزارت علوم کمک کنند

وزیر علوم اظهار داشت: آموزش عالی ما بسیار گسترده و مفصل است. در حال حاضر ۲ هزار و ۶۰۰ موسسه و واحد آموزش عالی در کشور داریم و ساماندهی آموزش عالی کشور ضروری به‌نظر می‌رسد و از اساسی‌ترین برنامه‌های وزارت علوم است.

دکتر فرهادی افزود: بازبینی رشته‌ها و محتوای درسی از دیگر برنامه‌های وزارت علوم است که انجمن‌های علمی

دکتر محمد فرهادی، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در نشست رؤسای انجمن‌های علمی با موضوع "نظریه‌پردازی و آزاداندیشی؛ فرصت‌های پیش‌رو و راهکارهای اجرایی" گفت: باید از ظرفیت بالقوه انجمن‌های علمی به‌خوبی استفاده کنیم و این انجمن‌ها در تدوین برنامه ششم توسعه آموزش عالی به وزارت علوم کمک کنند.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر فرهادی با تاکید بر برگزاری این کرسی‌ها در دانشگاه‌ها باید جدی گرفته شود. مقام معظم رهبری بارها در این زمینه تاکید داشتند و بر همین اساس دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی آیین‌نامه کرسی‌های آزاداندیشی را بازنگری و ابلاغ کرد و در زمینه تضمین افرادی که در این کرسی‌ها فعال هستند، شورای اسلامی کردن دانشگاه‌ها برنامه‌ریزی لازم را انجام داده و این موضوع را در دستور کار خود قرار داده است.

دکتر فرهادی در ادامه به بحث آیین‌نامه ارتقای اعضای هیأت علمی اشاره و تصریح کرد: این آیین‌نامه باید بازنگری شود و نیاز به بازبینی جدی دارد و ما از نظرات انجمن‌های علمی در بازنگری آیین‌نامه ارتقا استقبال می‌کنیم.

اعلام برنامه سال ۹۴ دبیرخانه شورای عالی عفت

دکتر محمد ابوبی اردکان، قائم مقام دبیرکل شورای عالی عفت، برنامه سال ۹۴ دبیرخانه شورای عالی

علوم، تحقیقات و فناوری را اعلام کرد. دکتر محمد ابوبی در گفتگو با پایگاه اطلاع‌رسانی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به تشریح برنامه‌های دبیرخانه شورای عالی عفت در سال ۹۴ پرداخت.

قائم مقام دبیرکل شورای عالی عفت در خصوص استقرار نظام یکپارچه پایش و ارزیابی وضعیت علمی کشور در مقیاس ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و تعیین میزان دستیابی به اهداف اسناد بالادستی مبتنی بر نظام فراگیر و پویای آمار ثبتی اظهار داشت: دبیرخانه شورا در رسیدن به این هدف به توسعه، پیاده‌سازی و اجرای نظام‌های پایش و ارزیابی (سیاست‌ها/ وضعیت فعلی) علم و فناوری در کشور در سطوح ملی، بخشی و منطقه‌ای خواهد پرداخت.

وی از توسعه شبکه ارتباطی میان نیروی انسانی متخصص در زمینه ارزیابی و پایش علم و فناوری در کشور در سال آینده خبر داد و گفت: ترویج، فرهنگ‌سازی و شبکه‌سازی حول الزامات، مفاهیم و مبانی ارزیابی و پایش علم و فناوری از برنامه‌های دبیرخانه در سال ۹۴ خواهد بود.

محمد ابوبی اردکان افزود: دبیرخانه شورا برای اولویت‌بندی و انتخاب طرح‌های اجرایی بلندمدت سرمایه‌گذاری کلان در بخش‌های آموزشی و پژوهشی و فناوری، برنامه طراحی و ایجاد زیر نظام تعریف طرح‌های کلان ملی و زیر نظام تأمین مالی و بودجه‌ریزی طرح‌های کلان را در نظر دارد.

دکتر ابوبی به طراحی و ایجاد زیر نظام مدیریت پروژه طرح‌های کلان ملی و طراحی و ایجاد زیر نظام نظارت کیفی طرح‌های کلان ملی نیز اشاره کرد.

وی از طراحی و ایجاد زیر نظام مدیریت دانش طرح‌های کلان ملی و زیر نظام مدیریت فناوری اطلاعات طرح‌های کلان و همچنین طراحی و ایجاد زیر نظام حسابرسی طرح‌های کلان ملی نیز نام برد.

قائم مقام دبیرکل شورای عالی عفت با اشاره به طراحی و ایجاد زیر نظام مالکیت فکری و زیر نظام حقوقی طرح‌های کلان ملی و همچنین طراحی و ایجاد زیر نظام همکاری در طرح‌های کلان ملی خاطر نشان کرد: تشکیل کمیته‌های کارشناسی جهت تولید محتوای کارگروه‌ها؛ تشکیل کمیته راهبری سازمان طرح‌های کلان ملی و برنامه‌ریزی جهت

تعریف طرح‌های کلان آموزشی نیز در برنامه‌های دبیرخانه شورا در سال جدید قرار دارد.

ابوبی اردکان ادامه داد: تقویت زیرساخت‌های قانونی تأمین مالی علم، فناوری و نوآوری؛ رصد وضعیت تأمین مالی تحقیق و توسعه و تقویت و توسعه نهادها و صندوق‌های سرمایه‌گذاری خطر پذیر از برنامه‌های دبیرخانه شورای عالی عفت با هدف بررسی و پیشنهاد منابع مالی مورد نیاز در حوزه‌های علم، تحقیقات و فناوری است.

وی همچنین سازماندهی نظام تأمین مالی طرح‌های کلان ملی مصوب و حمایت از ترویج و توسعه دانش اقتصاد علم، فناوری و نوآوری در کشور را از دیگر اقدامات دبیرخانه شورا در این راستا دانست.

محمد ابوبی اردکان در خصوص دستیابی به هدف راهبری و مدیریت تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری از اقداماتی نظیر تدوین و یا اصلاح قوانین، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط؛ ترویج، فرهنگ‌سازی و اطلاع‌رسانی مفاهیم مرتبط خبر داد و افزود: بررسی ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های استان‌های کشور در جهت ایجاد مناطق ویژه علم و فناوری و نظارت و راهبری مناطق ویژه علم و فناوری دارای مجوز نیز مواردی است که دبیرخانه در سال جدید به آن می‌پردازد.

وی افزود: استفاده از تجارب ملی و بین‌المللی در زمینه مناطق ویژه علم و فناوری نیز از برنامه‌های آینده دبیرخانه خواهد بود.

دکتر ابوبی اردکان در خصوص ایجاد هماهنگی بین نهادها و سازمان‌های پژوهشی کشور برای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان اظهار داشت: شورا در سال ۹۴ راه‌اندازی و طراحی نظام ارتباطات علمی بین دبیرخانه و

نهادهای مشابه داخلی و بین‌المللی را در برنامه کار خود دارد. وی افزود: دبیرخانه شورا همچنین به تبیین و تقویت جایگاه شورای عالی در عرصه سیاست‌گذاری علم و فناوری و ارائه پیشنهادات در راستای تقسیم کار ملی، خواهد پرداخت. قائم مقام دبیرکل شورای عالی عفت، آینده پژوهی در حوزه‌های علوم، تحقیقات و فناوری را یکی دیگر از اهداف شورا برشمرد و اضافه کرد: بهبود مکانیزم‌های تعیین اولویت‌های تحقیقات در حوزه علم و فناوری و شبکه‌سازی نخبگان حوزه علم و فناوری از طریق برگزاری نشست‌های تخصصی و یا شبکه‌های اجتماعی، اقداماتی است که در رسیدن به این هدف ذکر شده صورت می‌گیرد.

وی ایجاد زمینه‌های همکاری در حوزه‌های علم و فناوری با کشورهای مختلف و شرکت‌های بین‌المللی را نیز یکی دیگر از برنامه‌های دبیرخانه در رسیدن به هدف تعیین شده اعلام کرد.

دکتر ابوبی اظهار داشت: دبیرخانه شورا با هدف سازمان‌دهی، تعیین فرایندها و شیوه تصمیم‌گیری شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری به طراحی ساختار سازمانی دبیرخانه و طراحی سیستم‌های مورد نیاز جهت پیگیری و پاسخگویی خواهد پرداخت.

وی ادامه داد: بهبود زیرساخت‌های فناوری اطلاعات دبیرخانه؛ مستندسازی و بهبود فرایندهای دبیرخانه و ایجاد زیرساخت و شناسایی، ایجاد، ذخیره و اشتراک گذاشتن دانش موجود در دبیرخانه از دیگر اقدامات تعیین شده در این راستا است.

محمد ابوبی همچنین به تدوین و اجرای سیاست‌ها و برنامه راهبردی دبیرخانه در سال آینده خبر داد و افزود: اجرای چرخه پژوهش در امور دبیرخانه شامل طرح مسأله، تعیین اولویت، تصویب، طراحی فرایند اجرایی، نظارت، نحوه بهره‌برداری از دستاوردهای پژوهشی را در برنامه‌های سال آتی دیده ایم.

وی با اشاره به اهمیت ارتقای سطح کارایی کارشناسان و پرسنل و راه‌اندازی واحد اداری / مالی و حقوقی خاطر نشان کرد: برقراری تعامل و هماهنگی بین ارکان دبیرخانه و تجدید ساختار و تکمیل اعضای شورای عالی، کمیسیون دائمی و کمیسیون‌های تخصصی نیز از دیگر برنامه‌های شورا در سال ۹۴ خواهد بود. ۶۶

برگزاری اولین جلسه هم‌اندیشی اجرای قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان

اولین جلسه هم‌اندیشی اجرای قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات با حضور قائم مقام دبیرکل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، اولین جلسه هم‌اندیشی "اجرای قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات" با ارائه گزارشی از اقدامات انجام شده در دبیرخانه شورا در خصوص این قانون و برنامه‌ریزی جهت اجرایی نمودن وظایف دبیرخانه شورای عالی عفت در خصوص آن برگزار شد.

در این جلسه که با حضور دکتر محمد ابوبی اردکان قائم مقام دبیرکل شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری برگزار می‌شد؛ دکتر مهدی الیاسی، معاون سیاست‌گذاری و ارزیابی راهبردی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری، دکتر وطن پور، رئیس دفتر توسعه فناوری سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نمایندگان از سازمان بورس و شرکت فرابورس، سازمان امور مالیاتی کشور و مدیر دفتر مطالعات، ارتباطات و فناوری‌های نوین مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی حضور داشتند.

در ابتدای این جلسه دکتر محمد ابوبی اردکان، قائم مقام دبیرکل شورای عالی عفت ضمن معرفی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، به تشریح ساختار دبیرخانه و شرح وظایف و اختیارات شورا پرداخت.

در ادامه جلسه در خصوص ماده ۴ و ۷ قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات بحث و تبادل نظر صورت گرفت و در خصوص چگونگی تخصیص بودجه وام‌کانات پیشنهاداتی ارائه گردید. در مورد چگونگی رسیدگی به شکایات واصل شده از متقاضیان دریافت حمایت‌های مشمول قانون نیز نظراتی عنوان شد و در راستای ایجاد راهکارهایی برای کاهش شکایات احتمالی شرکت‌ها نیز پیشنهاداتی ارائه شد.

در پایان این جلسه مقرر شد کارگروه‌های موضوعی متشکل از نمایندگان دستگاه‌ها و ارگان‌های ذی‌ربط بطور جداگانه برگزار و نتایج حاصل از آن‌ها در جلسه آتی به بحث و بررسی گذاشته شود. ۶۶

حامیان طرح‌های کلان ملی به ۳۳ طرح افزایش یافت

می‌گیرند که دارای نامه اعلام حمایت رسمی حداقل ۵۰ درصدی دستگاه سفارش دهنده باشند.

لازم به ذکر است تعداد طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی عفت ۴۷ طرح می‌باشد که از میان آنها ۳۳ طرح دارای حامی رسمی است. ۶۶

دفاعی امنیتی سند چشم‌انداز، تعداد طرح‌های ملی مصوب شورای عالی عفت که دارای حامی رسمی است، به ۳۳ طرح افزایش یافت.

طبق مصوبه پانزدهمین جلسه شورای عالی عفت، تنها طرح‌هایی از طرف شورای عالی عفت مورد حمایت قرار

به گزارش گاهنامه عفت، دبیرخانه شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، تعداد طرح‌های کلان ملی مصوب شورای عالی عفت دارای حامی به ۳۳ طرح افزایش یافت.

با اعلام وزارت امور خارجه مبنی بر حمایت مالی از اجرای طرح جامع سیاست خارجی برای دستیابی به اهداف

در یکمصد و بیست و نهمین جلسه کمیسیون دائمی شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری صورت گرفت

عملکرد دبیرخانه شورای عالی عفت در سال ۹۳ تشریح شد

مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی و همچنین ایجاد پایگاه اطلاعاتی به‌منظور حفظ و ساماندهی اطلاعات مربوط به طرح‌های کلان ملی، از اقدامات دبیرخانه شورا در راستای مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری بوده است.

محمد ابوبی اردکان درباره فعالیت کمیسیون‌های تخصصی با اشاره به تدوین سیاست‌ها و اولویت‌های سال ۹۳ و ۹۴ اظهار داشت: تکمیل اعضای کمیسیون تخصصی؛ بررسی طرح‌های ثبت شده در سامانه سمات و تحلیل هزینه کرد یک تا سه درصد دستگاه‌های ذی‌ربط و همچنین ارزیابی طرح‌های کلان ملی و تحلیل عملکرد دستگاه‌ها در اجرای جزء یکم بند میم ماده ۲۲۴ قانون برنامه پنجم توسعه کشور از فعالیت‌های کمیسیون‌های تخصصی در سال ۱۳۹۳ بود.

قائم مقام دبیرکل شورای عالی عفت به تکمیل اعضای شورای عالی، کمیسیون دائمی و کمیسیون‌های تخصصی به عنوان فعالیت‌های دبیرخانه مرتبط با کمیسیون‌های تخصصی در سال ۱۳۹۳ اشاره کرد و گفت: تدوین آئین کار کمیسیون هماهنگی و کمیسیون‌های تخصصی؛ راه‌اندازی کمیسیون تخصصی حقوقی و قضایی؛ استقرار کامل کمیسیون‌های تخصصی ۱۱ گانه در محل وزارتخانه علوم، تحقیقات و فناوری دیگر اقدامات دبیرخانه شورا در این باره است.

دکتر ابوبی با اشاره به اینکه دبیرخانه شورای عالی عفت تاکنون فاقد ساختار سازمانی بوده خاطر نشان کرد: این امر در روند پیشبرد اهداف شورای عالی اختلال ایجاد نموده است.

وی در ادامه گفت: تدوین ساختار دبیرخانه به‌منظور ساماندهی امور از فعالیت‌های مرتبط با امور جاری دبیرخانه است و انجام مکاتبات با رئیس محترم جمهور و دبیر کمیسیون علمی، تحقیقاتی و فناوری دفتر هیئت دولت در خصوص تصویب شرح تفصیلی وظایف شورای عالی عفت انجام گرفته است. ۶۶

حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری و اختراعات بود.

ابوبی اردکان در خصوص سایر عملکرد دبیرخانه شورا در این باره اظهار داشت: برنامه‌ریزی جهت تدوین و طراحی نظام جامع فرایند گزارش‌گیری و گزارش دهی شورا؛ تهیه طرح پیشنهادی برای اجرایی‌سازی وظایف دبیرخانه شورای عالی عفت توسط دبیر علمی ستاد دانش‌بنیان و همچنین برنامه‌ریزی انجام مطالعات به‌منظور طراحی فرایند رسیدگی به اعتراضات؛ پیگیری از دستگاه‌ها برای تهیه پنجمین گزارش عملکرد قانون و برگزاری جلسات کارشناسی با خبرگان، بازیگران اصلی و ذی‌نفعان قانون به‌منظور اجرایی‌سازی فعالیت‌های مندرج در قانون از اقدامات دیگر دبیرخانه شورا است.

دکتر ابوبی اردکان در خصوص مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی پژوهش و فناوری با اشاره به پرداخت یک دوره اعتبارات هزینه‌ای و یک دوره اعتبار تملک دارایی سرمایه‌ای به مجریان طرح‌های کلان ملی بر اساس چارچوب طراحی شده و همچنین جلب حمایت مالی برای ۳۱ طرح کلان ملی از سوی دستگاه‌های سفارش دهنده در راستای اجرای مصوبه پانزدهمین جلسه شورای عالی عفت افزود: تدوین پیش‌نویس دستورالعمل‌ها مدیریت و راهبری طرح‌های کلان ملی با هدف ایجاد ساختار مدیریتی - نظارتی و نحوه تأمین مالی و کنترل بودجه طرح‌های کلان ملی؛ برگزاری ۲ جلسه با حضور معاونین دستگاه‌ها و دانشگاه‌های مندرج در مصوبه شانزدهمین جلسه شورای عالی عفت به‌منظور بررسی پیش‌نویس دستورالعمل

جهت ادامه فعالیت مناطق ویژه علم و فناوری در جلسه ۱۷ شورای عالی عفت، از فعالیت‌های دیگری است که در خصوص اجرایی‌سازی آئین نامه نحوه تأسیس و توسعه مناطق ویژه علم و فناوری صورت گرفته است.

وی در ادامه از ارسال دو گزارش از نحوه اجرای قانون به مجلس شورای اسلامی و امضاء تفاهم‌نامه و تقسیم کار بین معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و شورای عالی عفت در راستای اجرای قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات خبر داد و اضافه کرد: تصویب اصلاحات پیشنهادی آئین‌نامه اجرایی قانون با همکاری معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری در هفدهمین جلسه شورای عالی از اقدامات دبیرخانه شورا در خصوص سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و پیگیری اجرای قانون

دانشگاه چیست؟

د کتر فتح ا... مضطر زاده

«دانشگاه جامعه دانشمندان است، کودکستان نیست، باشگاه نیست، دارالتأدیب نیست، حزب سیاسی نیست، دستگاه تبلیغات نیست، دانشگاه جامعه دانشمندان است.»

سخنان فوق را رئیس یکی از دانشگاه‌های معتبر دنیا در مراسم معارفه خود بیان داشته است.

دانشگاه، به عنوان کانون تفکر و علم، قطعاً نقش سرنوشت سازی در کشور به عهده دارد. اعتلای کشور در حال و آینده و پیشرفت برنامه‌های توسعه بدون بکارگیری افراد دانش آموخته و استفاده از نتایج تحقیقات پژوهشگران میسر نیست. به خاطر اهمیت دانشگاه و نقش سرنوشت ساز آن، این کانون همواره تحت تأثیر مخاطرات بوده است. دشمنان ملت ایران آگاهانه معتقد بودند که اگر «نمک بگندد» زمینه برای مطامع سیاسی و اقتصادی آنان فراهم خواهد آمد و از این رو همواره در صدد نفوذ و رسوخ به عرصه دانشگاهی کشور بوده و هستند. بر اندیشمندان و محققان کشور است که هوشیاری خویش را حفظ نمایند و آسیب پذیری دانشگاه را در مقابل حوادث مختلف به حداقل برسانند و لذا توجه به نکات ذیل برای اهل علم و فضیلت ضروری به نظر می‌رسد.

روشن است که عمده‌ترین و اصلی‌ترین وظیفه دانشگاه و دانشگاهیان پرداختن به علم و تحقیق است:

هندیان را اصطلاح هند مدح

سندیان را اصطلاح سند مدح

و مدح دانشگاهیان متناسب با دانش آنها و سهم آنها در پیشبرد علم و تحقیق است. استادان و دانشگاهیان ما به خوبی آگاهند که ایفای رسالت معلمی و استادی کاری ساده نیست و جایگاه استادی مسندی نیست که بتوان به گزاف بر آن تکیه زد، لذا

ایفای این رسالت عظیم با پرداختن به علم و تحقیق و اهتمام در گسترش مرزهای دانش میسر می‌گردد.
قریب به هفتاد سال از تأسیس دانشگاه به معنی امروزی در کشور ما می‌گذرد اما به دلایل مختلف تاکنون دانشگاه نتوانسته است نقشی تعیین کننده در میهن ما داشته باشد.
تأثیرگذاری دانشگاه بر توسعه کشور و رفیع نیازهای جامعه دامنه چندانی نداشته است، هر چند تربیت نیروی متخصص، که از عمده‌ترین وظایف دانشگاه است، به نحو کمابیش مطلوبی انجام شده است. حجم بسیار زیاد تدریس و عدم پرداختن به تحقیقات موجب گردیده است که دانشگاه به تدریج از جایگاه واقعی خود دور گردد.
دانشگاه هم اکنون در کشور گرفتار کمیت‌گرایی، سیاست‌زدگی و مدرک‌گرایی است. در هر حال ضروری است که استادان محترم نسبت به توأم نمودن تحقیق و تدریس اهتمام ورزند تا وجهه دانشگاه حفظ شود و انتظارات جامعه از دانشگاه جامه عمل پوشد.

اگر استاد ما از تحقیق بدور افتد مانند ماهی است که در خشکی افتاده باشد. هم‌اکنون و خصوصاً با توجه به پدیده اشتغال فارغ التحصیلان، اساسی‌ترین رسالت دانشگاه پرداختن به کیفیت است و ارتقای کیفیت با توجه کردن به امر تحقیقات عملی می‌شود علاوه بر این کشور ما با مشکلات فوق‌العاده‌ای روبرو است، مسائلی چون بیکاری، کاهش قیمت نفت خام، عدم تحقق صادرات غیر نفتی، تهدیدات بیرونی و ... همه حکایت از این دارد که علماء و دانشمندان باید برا یافتن «چاره» اقدام عاجل نمایند.

اکنون همه جا صحبت از این است که اسراف نکنید، آب را اسراف نکنید، نان را اسراف نکنید، اما چه کسی باید بگوید که عدم بکارگیری نیروهای متخصص، پروژه‌های کارشناسی ارشد و دکترا و سایر پروژه‌های تحقیقاتی در جهت رفیع نیازهای کشور بزرگترین اسراف است.

برای اینجانب بسیار عجیب و باور نکردنی است که مدت‌هاست می‌بینم از دانشگاه همه چیز را می‌خواهند جز پرداختن به علم و دانش را عمده‌ترین رسالت دانشگاه همت گماشتن به علم و پژوهش است و هر وقفه‌ای در این راه، آب به آسیاب دشمن ریختن است.

بی‌اعتنایی به علم و دانش و بی‌اعتمادی و بی‌اعتقادی و بی‌نشان شدن مهر و معرفت و نزاع‌ها و قیل قال‌های بیپهوده بر سر هیچ و پوچ، متنأسفانه فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی کشور را تحت تأثیر خود قرار داده است. گویا در کشور ما فراموش شده است که بالندگی در علم و پژوهش و بازگرداندن خود باوری به جوانان خود به معنای انقلاب فرهنگی و احیای ارزش‌ها محسوب می‌شود و هنگامی که

آلبرت کبیر در پاریس دستار بر سر می‌بپچید و آراء ابن‌سینا تدریس می‌کرد، مگر این خود به معنای انقلاب فرهنگی و احیای ارزش‌ها محسوب نمی‌شود؟ و آیا ما توانسته‌ایم الگوی بهتری را ارائه کنیم؟

دانشگاه‌های ما باید خود به تولید علم به پردازند و صرفاً مقلد و مترجم آثار دیگران نباشند.

از محقق تا مقلد فرق هاست

که این چو داوود است و آن دیگر صداست

منبع گفتار این سوزی بود

و آن مقلد کهنه آموزی بود

دانشگاه‌های ما باید خود به ابداع و نوآوری بپردازند و از کهنه آموزشی پرهیز کنند. بدون تردید آموزش عالی کشور ما دارای دانشمندان و محققان برجسته و کم‌نظیری است که با ایجاد آرا‌مش و فرصت و فراهم نمودن حداقل امکانات می‌توانند همانند گذشته در آسمان علم و دانش بدرخشند و ان‌شاءالله که این همت بدرقه راه شود و کشور ما بتواند در حل مشکلات از پشتوانه علمی نخبگان بهره مند گردد.

از آنجا که دانشجویان نقش مهمی را در دانشگاه ایفا می‌کنند لازم است این نکته مورد توجه قرار گیرد که

آموخته‌های دانشجو در دوره چند ساله دانشگاهی به عنوان توشه راه و در باقیمانده عمر مورد استفاده قرار خواهد گرفت اگر این آموزش به هر دلیل نارسا باشد، احساس کاستی معلومات همواره موجب شرمساری و بلکه سرشکستگی خواهد شد و بر این اساس هم دانشجویان باید از فرصت به‌دست آمده نهایت استفاده را بنمایند و هم اساتید و دانشگاهیان باید به وظیفه اصلی خود که تعلیم و تربیت است عنایت داشته باشند.
اینکه دانشگاهیان و از جمله دانشجویان به عنوان عناصر اصلی تفکر در اجتماعی نمی‌توانند نسبت به مسائلی که در جامعه جریان دارد بی‌تفاوت باشند امری بدیهی است.
امانکته‌ای که باید حتما مورد توجه قرار گیرد این است که داشتن آگاهی سیاسی در امور با سیاست بازی فاصله زیادی دارد سیاست شغل دانشجوی نیست و وظیفه اصلی او نیز محسوب نمی‌شود. وظیفه اصلی دانشجو، دانش اندوزی است و سایر وظایفی که دانشجو دارد در جهت وظیفه اصلی او اهمیت پیدا می‌کند این روزها، جوانان که در طیف جمعیتی کشور ما درصد بسیار بالایی را به خود اختصاص می‌دهند، مورد توجه جناح‌های سیاسی قرار گرفته‌اند و همه گروه‌های سیاسی دریافته‌اند که کسب رای جوانان در انتخابات تعیین کننده است و این روزها شاهد این هستیم که جوانان و دانشجو‌بان مورد توجه خاص جناح‌بندی‌های سیاسی قرار گرفته‌اند.

یکی حاضر است بخاطر جوانان از کلیه اموال منقول و غیر منقولش بگذرد (البته روی کاغذ و طولمار)، آن دیگری داوطلب می‌شود برای خاطر جوانان تا پای دار برود (البته فقط تا پای دار) و بالاخره دیگری ندا می‌دهد که جوانان باید جدی گرفته شوند و آن دیگری می‌گوید جدی گرفتن کم است بلکه باید جوانان را جدی تر گرفت و خلاصه اینکه از مدافعین جوانان باید پرسید که اقدام عملی در کنار این شعارها تاکنون چه بود؟ و گام نخستین در حل مشکلات عدیده جوانان کدام است؟ البته اینجانب به نقش سرنوشت‌ساز جوانان خصوصاً در آینده آگاه هستم و می‌دانم که قلب چون آینه جوانان اگر به‌درستی از حقایق آگاه شود می‌تواند تحول ساز باشد، اما اینکه در کشور کهنسالی چون سرزومین ما که همواره راهنمایی و پند و اندرز سال‌خوردگان و تجارب پیران را سرلوحه کار خود قرار میداده، اینک همه این فرهنگ را فراموش کرده و صرفاً برایشان جوانان اهمیت پیدا کرده‌اند قابل تأمل و بلکه تعمیق است. می‌گویند یکی از جوانان که مرتب به مرحوم دهخدا ایراد می‌گرفت و در مقابل، دهخدا سکوت کرده بود، بالاخره پس از بارها توهین، سکوت دهخدا شکست و گفت:

«اینجانب که در جوانی خدمت پیران کرده‌ام در پیری نیازی به تأیید جوانان ندارم»

گویا کسانی که اینقدر جوان، جوان می‌کنند در جوانی خدمت پیران نکرده‌اند وگرنه هیچ کشوری را جوانان به تنهایی نجات نداده اند، بلکه تجارب و راهنمایی‌های دلسوزانه سال‌خوردگان است که می‌تواند راهنمای جوانان باشد.

البته اینجانب پیر نیستم تا از دیدگاه صنفی از پیران دفاع کنم بلکه از خیلی از جوان‌ها هم جوان تر هستم، اما در این جا لازم بود به این پدیدهٔ نوظهور در کشورمان اشاره‌ای داشته باشم.

در اینجا لازم می‌دانم به آنچه لوئی پاستور شیمی دان و پزشک فرانسوی در آخرین سخنرانی خود خطاب به جوانان ایراد کرده اشاره کنم:

«جوانان، جوانان، در هر حرفه‌ای که هستید نه اجازه دهید که به بدبینی‌های بی‌حاصل آلوده شوید و نه بگذارید که بعضی لحظات تأسُف‌بار، که برای هر ملتی پیش می‌آید، شما را به یاس و نا امیدی بکشاند. در آرا‌مش حاکم بر آزمایشگاهها و کتابخانه‌هایتان زندگی کنید. نخست از خود بپرسید: برای یادگیری و خود آموزی چه کرده ام؟ سپس همچنان که پیشتر می‌روید، بپرسید من برای کشورم، چه کرده ام؟ و این پرسش را آنقدر ادامه دهید تا به این احساس شادی بخش و هیجان‌انگیز برسید که شاید سهم کوچکی در پیشرفت و اعتلای بشریت داشته اید. اما هر پاداشی که زندگی به تلاش‌هایمان بدهد، یا ندهد، هنگامی که به پایان تلاش‌هایمان نزدیک می‌شویم هر کدامان باید حق آن را داشته باشیم که با صدای بلند بگوییم من آنچه در توان داشته‌ام انجام داده ام»

در خاتمه باید به گروه‌هایی که اغراض سیاسی خود را در دانشگاه جستجو می‌کنند تذکر داد که دانشگاه جایی نیست که بتوان در آن به هوی و هوس‌های سیاسی دست یافت. دانشگاه محل علم و دانش است و هرگونه انحراف از این وظیفه اصلی عواقب وخیمی در توسعه کشور خواهد داشت. کسانی که از شنیدن غرش هوایمهای دشمن و از نهیب ریزش ساختمان‌های مورد اصابت قرار گرفته با موشک به اهمیت علم و تکنولوژی پی نبرده‌اند سرانجام روزی با صدای شکستن دل‌های فرزندان شهدا از خواب گران بیدار خواهند شد و در خواهند یافت که صلاح کار کجاست و اندیشه خودخواهانه آنها کجا، عقب ماندگی از علم و تکنولوژی حاصلی جز در روزگی از اجانب در بر نخواهد داشت و اگر کسانی در این مورد فکر نکنند جز نقشی بر دیوار نخواهند بود. افرادی که در هر مقام و به هر دلیل در وظیفه اصلی دانشگاه خلل وارد می‌کنند باید که خودپرستی نکنند و بدانند که این ملک خدایی دارد.

دانشگاه را نباید گرفتار بلایی کرد که طاعون اندیشه است:
بلای قالبی اندیشیدن، قالبی گفتن و قالبی نوشتن.
دانشگاه جامعه دانشمندان است و باید کانون علم و تحقیق باشد و اصلاً ضرورتی ندارد که چراغ به دست گرد جهان به راه افتاد و برای دانشگاه وظیفه تعیین کرد.
دانشگاه جامعه دانشمندان است وظیفه اصلی آن اهتمام در گسترش مرزهای دانش و اعتلای علمی کشور و بلکه بشریت است.

تأسف بار این که به دلیل عدم تحصیل تکنولوژی مناسب، تولید ناخالص ملی همه کشورهای اسلامی با هم از کشور فرانسه به تنهایی کمتر است.

و برای اینکه بدانیم این کشورها در تولید و اشاعه علم چه سهمی دارند کافی است نشریات معتبر جهان را ورق بزنیم، و به این حقیقت تلخ برسیم که در میان همه مقالات چاپ شده در جهان کمتر از دو درصد آن توسط دانشمندان جهان سومی نگارش می‌شود.

تا کی آخر چو بنفشه سر غفلت در پیش

حیف باشد که تو در خوابی و نرگس بیدار

در این موقعیت که بعد از فروپاشی مارکسیسم، امپریالیزم بزرگترین رقیب خود را اسلام می‌داند، چه وظیفه‌ای سنگین تر و مهم‌تر از پرداختن به علم و تکنولوژی و مسلح شدن به دانش می‌توان یافت.

چو عملت هست خدمت کن چو دانایان که زشت آید

گرفته چنینان احرام و مکی خفته در بطحا

بر همه اندیشمندان، فضلا، استادان و دانشجویان کشور است تا نگذارند که رقم مقلطه بر دفتر دانش کشیده شود و فرصت ندهند تا سیاسی کاران جهان را پر بلا کنند. بلکه همت نمایند تا دانشگاه در راستای اهداف اصلی و اصیل خود قرار گیرد.

به لطف خداوند ما منابع زیادی در اختیار داریم. شاید در هیچ کشور دیگری منابع انسانی با هوش سرشار و ایمانی استوار، توأمان وجود نداشته باشد. ما باید در شکوفایی این استعدادهای خدادادی بکوشیم و نگذاریم عاقل و باطل تحت تأثیر جریانهای فکری غیر اصیل منحرف شود که این کفران نعمت نابخشودنی است. وظیفه ما این است که این منابع اصیل و عظیم را به کار گیریم و در فرصت اندکی که در اختیار داریم کشور اسلامی خود را به چرکه توسعه یافتگی برسانیم تا مورد لعن و نفرین نسلهای آینده قرار نگیریم، باید در تعلیم و تربیت این نیروهای خدادادی بکوشیم و با بکارگیری آنها و ارج نهادن بر توانایی‌های آنها به تجدید حیات علمی کشور

عق

گاهنامهٔ علوم، تحقیقات و فناوری

همت گماریم. ما باید به افق‌های دورتری چشم بدوزیم و با تکیه بر ایمان این استعدادها و انسان‌های هوشمند و تربیت شده در اداره امور جهان نقش درخور شایسته مکتب جهانی اسلام ایفا کنیم که در شرایط زندگی امروزی قانون تحلف ناپذیری حاکم است: «هلتی که ارزشی برای هوش تربیت یافته قائل نباشد محکوم به نفاست.»

دانشجویان عزیز! جوانان ارجمند و غیور! تاریخ کشور ما نشان داده است که شما همواره نقش خود را در بحرانی‌ترین مقاطع تاریخی به خوبی ایفا کرده‌اید. نسل کنونی شاهد فداکاری‌های شما در دوران جنگ تحمیلی بوده است و نسل‌های آینده نیز به استناد تاریخ بر آن گواهی خواهند داد. در جنگ تحمیلی با هدفی مقدس و با هدایت فرماندهان مقتدر، مبارز و متعهد و با کمترین امکانات، حماسه آفریدید و اینک در جبهه‌ای دیگر قرار گرفته‌اید، کشور تحت محاصره علمی صنعتی است اگر در این جبهه نیز با اتکال به خداوند وحدت خود را حفظ کنید و هوشیارانه مراقب ترندهای شیاطین بزرگ و کوچک باشید و تحت زعامت رهبری معظم و هدایت استادان دلسوز به وظیفه اصلی خود عمل کنید قطعاً افتخارها خواهید آفرید. 66

✽ چهره ماندگار علمی کشور، مشاور معاون پژوهش و فناوری

عضو هیات علمی دانشگاه امیر کبیر

در مسیر بازسازی علوم انسانی

یکی از مهمترین دلایل تشکیل شورای انقلاب فرهنگی سرو سامان دادن به اوضاع علمی و فرهنگی دانشگاه‌ها بر اساس ارزش‌های اسلام ناب بود. آنچه که به طور مستقیم با ارزش‌ها و مبانی اسلامی و نوع نگاه به انسان ارتباط داشت، علوم انسانی بود. بنابراین تحول در علوم انسانی بر مبنای تصویری از انسان که در دین اسلام به آن اشاره شده بود از ضروریات به شمار می‌رفت. بحث چرایی تحول و بازسازی در علوم انسانی، تقریباً برای همه گروه‌های فکری اسلامی توجیه پذیری و مورد اتفاق بود اما آنچه بیشتر مورد اختلاف بود، چیسستی علوم انسانی اسلامی و چگونگی این بازسازی بود. به‌منظور مطالعه و محتواسازی و همچنین برنامه ریزی برای ورود به حوزه اجرا باید اقداماتی صورت می‌گرفت تا جامعه دانشگاهی به عنوان جامعه مولد فرهنگ، با این بازسازی همراه و از آن بهره مند شود.

یکی از اقداماتی که در همان سال‌های اولیه انقلاب برای پیشبرد تحول در علوم انسانی صورت گرفت تاسیس «دفتر همکاری حوزه و دانشگاه» بود که به دنبال تأکید امام خمینی(ره) بر استفاده از حوزه، در برنامه ریزی‌های مربوط به رشته‌های علوم انسانی بود. این دفتر در سال ۶۱ و به‌منظور اجرای طرح مقدماتی «بازسازی علوم انسانی» تأسیس شد، در سال ۱۳۶۹ دفتر همکاری حوزه و دانشگاه رسماً به عنوان یکی از نهادهای همکار با «سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها» (سمت) در آمد. در سال ۱۳۷۷ پس از ۹ سال همکاری نزدیک با سازمان سمت، به دلیل توفیق قابل توجه در پژوهش و تولید کتابها و آثار علمی بایسته، با تصویب شورای گسترش آموزش عالی با نام «پژوهشکده حوزه و دانشگاه» و به عنوان یکی از مراکز آموزش عالی پژوهشی کشور، به جمع مؤسسات زیرمجموعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری پیوست. در سال ۱۳۸۲ نیز، پس از یک دوره از فعالیت‌های پژوهشی و تولید آثار علمی، «پژوهشکده» به «مؤسسه پژوهشی حوزه و دانشگاه» ارتقاء یافت. و نهایتاً در سال ۱۳۸۳ به «پژوهشگاه حوزه و دانشگاه» تبدیل شد. مهم‌ترین مأموریت پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، «نظریه پردازی در مناسبات دین و علوم انسانی و توسعه مرزهای علوم انسانی – اسلامی و بومی » است. در این پژوهشگاه سه پژوهشکده تحت عنوانین پژوهشکده علوم رفتاری، پژوهشکده علوم اجتماعی و پژوهشکده علوم اسلامی فعالیت می‌کنند که گروه‌های روانشناسی، علوم تربیتی و فلسفه علوم انسانی زیرمجموعه پژوهشکده علوم رفتاری؛ گروه‌های اقتصاد، مدیریت، جامعه شناسی و علوم سیاسی زیرمجموعه پژوهشکده علوم اجتماعی؛ و گروه‌های فلسفه و کلام، حقوق، حدیث، تاریخ اسلام و علوم قرآنی در پژوهشکده اسلامی مشغول به فعالیت هستند.

این مرکز علمی پژوهشی با برخورداری از دو حیثیت حوزوی و دانشگاهی و همکاری علمی با هر دو نهاد حوزه و دانشگاه، می‌کوشد بستری مناسب برای انجام پژوهش‌های علوم انسانی از منظر اسلام فراهم آورد.

انتشار بیش از ۳۰۰ جلد کتاب، شش نشریه علمی پژوهشی، برگزاری ده‌ها همایش و کنفرانس سالانه، برگزاری چندین دوره آموزشی تحصیلات تکمیلی در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری و برپایی چند ده نشست علمی تخصصی از جمله ره‌آوردهای پژوهشگاه حوزه و دانشگاه در این راه است. 66

اولین جلسه کمیسیون فناوری و تجاری سازی برگزار شد

اولین جلسه کمیسیون فناوری و تجاری سازی در راستای تفاهم نامه همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری با وزارت صنعت معدن و تجارت برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی عتف با هدف همکاری، حمایت و تجاری سازی از طرح های مراکز آموزش عالی و ارتباط متقابل صنعت و دانشگاه اولین جلسه کمیسیون فناوری و تجاری سازی در محل سازمان گسترش و نوسازی وزارت صنعت، معدن و تجارت برگزار گردید.

دکتر صادق زاده معاون توسعه فناوری و صنایع پیشرفته ضمن تاکید بر نیاز صنعت به علم و فناوری های نوین گفت: صنعت کشور نیازمند به روز آمد کردن فناوری های نوین است و در این زمینه دانشگاه ها، مراکز پژوهشی و پارک های علم و فناوری می توانند در این راستا تاثیر به سزایی در رشد صنعت کشور داشته باشند.

رییس کمیسیون فناوری و تجاری سازی در ادامه با اشاره به طرح های و ایده ها در زمینه فناوری و تجاری سازی در مراکز آموزش عالی افزود: طرح ها و ایده های زیادی جهت تجاری سازی مطرح می شود، ولی طرح ها می باید هم توجیه تجاری سازی داشته باشند و هم بر اساس مطالعات نیاز سنجی که از طرف صنعت صورت می گیرد انجام شود.

وی در ادامه اظهار داشت: سازمان گسترش سازمانی حاکمیتی در توسعه تولید انبوه و تجاری سازی است از این رو ارتباط متقابل بین این سازمان و مراکز آموزش عالی کشور می تواند در پیشرفت و به روز آمدی صنایع کشور نقش بسزایی داشته باشد.

در ادامه جلسه دکتر گلستانی فرد مدیر دفتر ارتباط صنعت و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ضمن تاکید بر ارتباط صنعت و دانشگاه گفت: توسعه در کشور ما در صد سال اخیر به صورت توسعه جزیره ای بوده و ما همواره در این زمینه هم در صنعت و هم مراکز آموزش عالی مان زیان دیده است.

وی ضمن اشاره به استفاده از نیروهای متخصص دانشگاهی اظهار داشت: همواره یکی از مشکلات دانشجویان مان مشاغل بعد از فارغ التحصیلی بوده و هست، اگر دو وزارت علوم و صنعت بتوانند در راستای این تفاهم نامه جزئیات آنرا را اجرایی نمایند قطعاً در این ارتباطات، دانشجویان منفعت خواهند برد.

مدیر ارتباط صنعت با دانشگاه در همین رابطه افزود: نمونه کار خوبی که از این تفاهم نامه به دست آمده موضوع این نامه پسا دکتری صنعتی و فرصت مطالعاتی در صنعت می باشد که به امضای وزیر محترم علوم تحقیقات و فناوری و وزیر صنعت، معدن و تجارت رسید که در اسفند ماه ۹۳ به تمامی مراکز آموزش عالی کشور ابلاغ شد.

گفتنی است اولین جلسه برنامه ریزی کمیسیون فناوری و تجاری سازی با حضور دکتر صادق زاده معاون توسعه و صنایع پیشرفته سازمان گسترش و نو سازی صنایع ایران، دکتر گلستانی فرد مدیر ارتباط صنعت با دانشگاه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مهندس اقا کثیری رییس مرکز توسعه فناوری و صنایع پیشرفته وزارت صنعت، معدن و تجارت مهندس گل سرخی مدیر مرکز توسعه تحقیقات کاربردی و فناوری سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، مهندس ارفع گروه تجاری سازی دفتر برنامه ریزی امور فناوری وزارت علوم تحقیقات و فناوری، دکتر جعفری معاون میر کل دفتر آموزش و پژوهش وزارت صنعت، معدن و تجارت و سرکار خانم جامی مسول دبیرخانه تفاهم نامه وزارتین حضور داشتند. ❁

از سوی معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم

جزئیات «آیین نامه پسادکتری صنعتی» و «فرصت

مطالعاتی در واحدهای صنعتی» اعلام شد

این که رشته و تخصص متقاضی مرتبط با نیاز اصلی بنگاه اقتصادی باشد.

دوره پسا دکتری یک دوره یک ساله بوده و در صورت تمایل متقاضی و موافقت بنگاه اقتصادی و تصویب شورا صرفاً برای یک دوره یک ساله دیگر قابل تمدید است.

در این راستا معرفی متقاضیان به عهده وزارت علوم و معرفی بنگاه های اقتصادی با وزارت صنعت خواهد بود.

از زمان ابلاغ این آیین نامه که از امروز است، وزارت علوم مجاز خواهد بود تا مجوز جذب هیات علمی را صرفاً برای آن دسته از متقاضیانی که دوره پسا دکتری خود را با موفقیت طی کرده اند، صادر کند. همچنین امتیاز مناسب برای متقاضیان شرکت کننده در دوره مذکور را تعیین و در شرایط جذب و ارتقای اعضای هیات علمی لحاظ کند.

دوره پسا دکتری تمام وقت بوده و متقاضیان در طی انجام دوره حق اشتغال در سمت های رسمی و غیر رسمی از جمله تدریس را نخواهند داشت و بنگاه های اقتصادی نسبت به پرداخت حق الزحمه متقاضیان با تصویب شورا اقدام خواهند کرد و همچنین طی کردن دوره پسا دکتری هیچ تعهدی برای بنگاه های مربوطه جهت جذب یا نگهداری متقاضی به همراه نخواهد داشت.

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم، تحقیقات و فناوری با اعلام ابلاغ آیین نامه پسادکتری صنعتی و «فرصت مطالعاتی داخل کشور اعضای هیات علمی دانشگاه ها در واحدهای صنعتی، معدنی و تجاری» گفت: اولویت استخدام وزارت علوم در جذب هیات علمی از این پس با کسانی است که طرح پسادکتری صنعتی را گذرانده باشند.

به گزارش ماهنامه عتف دکتر وحید احمدی در نشست خبری با عنوان همکاری صنعت و دانشگاه، فرصت مطالعاتی در صنعت و پسادکتری صنعتی که در آن معاون آموزش، پژوهش و فناوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز حضور داشت با بیان این که تفاهم نامه ای سال گذشته میان وزارت علوم و صنعت به امضا رسید، گفت: این تفاهم نامه عناوین مختلفی در زمینه ارتباط صنعت و دانشگاه، طرح های تحقیقاتی مشترک و حمایت از پایان نامه ها در برداشت که یکی از آنها موضوع فرصت های مطالعاتی و پسا دکتری بود که بر اساس آن، دو آیین نامه مورد تدوین قرار گرفت.

وی با اشاره به تدوین آیین نامه طرح «پسا دکتری صنعتی» و با بیان این که این آیین نامه از امروز مورد ابلاغ قرار گرفت، گفت: هدف از این آیین نامه گسترش دانشگاه و صنعت، ارتقای توانمندی های علمی و دانش کارکنان بنگاه های اقتصادی و کمک به افزایش توان و مهارت های علمی متقاضیان فعالیت در مراکز آموزش عالی در محیط واقعی تولید است.

احمدی افزود: همچنین استفاده از ظرفیت دانشگاه ها برای حل مشکلات صنعتی از دیگر مفاد این آیین نامه به شمار می رود.

به گفته معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم بر اساس این آیین نامه طرح پسادکتری صنعتی، اعضای هیات علمی دانشگاه قبل از جذب در دانشگاه ها می توانند دکتری یکساله را در صنعت طی کنند تا در صورت فعالیت در صنعت با مسائل آن بیگانه نباشند.

معاون پژوهشی وزیر علوم تصریح کرد: از زمان ابلاغ این آیین نامه که از امروز است وزارت علوم مجاز خواهد بود تا مجوز جذب هیات علمی را برای آن دسته از متقاضیانی که دوره پسا دکتری را با موفقیت طی کرده باشند صادر کند.

احمدی در ادامه سخنانش به شیوه نامه حمایت از انجام فرصت مطالعاتی داخل کشور، اعضای هیات علمی دانشگاه ها و موسسات آموزشی عالی و پژوهشی دارای مجوز از وزارت علوم در واحدهای صنعتی، معدنی و تجاری اشاره کرد و گفت: بر اساس این شیوه نامه نیز اعضای هیات علمی و استادان دانشگاه به جای گذراندن فرصت مطالعاتی شش تا ۹ ماهه در خارج از کشور می توانند یکسال فرصت مطالعاتی در صنعت داخل داشته باشند و در انتها دوره نیز این امکان فراهم است که دوره یک ماهه ای به خارج از کشور روند.

جزئیات آیین نامه پسادکتری صنعتی به گزارش ایسنا، جزئیات آیین نامه طرح پسا دکتری صنعتی که به منظور تقویت مهارت های عملی در محیط واقعی کار برای اعضا و داوطلبان عضویت در هیات علمی دانشگاه است نیز به شرح ذیل است:

شرایط متقاضیان در این طرح، این است که داوطلب عضویت یا عضو هیات علمی مراکز آموزش عالی باشد و یا

صنعت و دانشگاه

نحوه اجرا:

جمع آوری و ارائه عناوین نیازهای پژوهشی و مشکلات مبتلا به واحدهای صنعتی و اولویت بندی آنها

ارائه درخواست توسط عضو هیات علمی همراه با سوابق علمی و پژوهشی به شورا توسط مرکز آموزشی

بررسی درخواست ارائه شده در شورا و تعریف زمینه کاری هماهنگی جهت عقد قرارداد پژوهشی، مطالعاتی،

آزمایشگاهی، منطبق با تخصص عضو هیات علمی و اهداف وزارت صنعت و نیازهای واحد صنعتی

اعلام موافقت شورا به عضو هیات علمی جهت اخذ موافقت نامه رسمی مرکز آموزشی

صدور حکم مأموریت توسط مرکز آموزشی با درج تاریخ شروع و خاتمه فرصت مطالعاتی به مدت حداقل یک ترم تحصیلی و حداکثر دو ترم تحصیلی است که می تواند از مدت زمان سه ماهه تابستان در اول، بین یا آخر فرصت استفاده کند.

ارائه گزارش پیشرفت کار توسط عضو هیات علمی به شورا و نظارت مستقیم شورا بر عملکرد فرد یا بررسی گزارش های ارائه شده.

چنانچه به هر دلیلی و در طول دوره فرصت مطالعاتی، شورا تصمیم به قطع فرصت مطالعاتی بگیرد، لازم است مراتب را کتبا به مرکز آموزشی و عضو هیات علمی اعلام کند.

شرایط حمایتی:

پرداخت حقوق و مزایا مطابق با حکم استخدامی عضو هیات علمی توسط مرکز آموزشی در طول مدت فرصت مطالعاتی به استناد آیین نامه مورخ ۱۳۸۹، ۶، ۳۰ وزارت علوم پرداخت ۱۰۰ درصدی حقوق و مزایای عضو هیات علمی علاوه بر حقوق و مزایای مفاد اعلام شده توسط

وزارت صنعت و واحد صنعتی، همچنین هزینه ایاب و ذهاب و اسکان عضو هیات علمی مأمور که استان محل سکونت و محل صنعت او متفاوت است، توسط واحد صنعتی پرداخت خواهد شد.

اعزام عضو هیات علمی به خارج از کشور با هزینه وزارت صنعت یا واحد صنعتی در صورت لزوم و به تشخیص شورا به مدت یک ماه (که به تشخیص و تصویب شورای مذکور قابل افزایش است) جهت بازدید از واحدهای صنعتی مشابه برای فرصت های مطالعاتی یکساله

حمایت از پایان نامه ها یا رساله های کارشناسی ارشد و دکتری دانشجویان استنادی که فرصت مطالعاتی را در واحد صنعتی گذرانده و موضوع پایان نامه ها را از نیازهای احصاء شده انتخاب می کنند.

تعهدات عضو هیات علمی:

فرصت مطالعاتی تمام وقت بوده و سایر فعالیت های عضو هیات علمی منحصر در مشاوره و راهنمایی دانشجویان تحصیلات تکمیلی خلاصه می شود.

عضو هیات علمی ملزم به رعایت قوانین ایمنی و حفظ حقوق مادی و معنوی (مالکیت فکری و محرمانگی) حاصل از اجرای کار پژوهشی، مطالعاتی، علمی و ... مطابق مفاد قرارداد منعقد شده با واحد صنعتی است.

عضو هیات علمی موظف است هر سه ماه یک بار گزارش پیشرفت کار را همزمان به مرکز آموزشی و واحد صنعتی محل خدمت ارائه و در پایان یک سیمینار یک روزه از یافته های علمی خود را برای واحد صنعتی و وزارت صنعت برگزار کند.

چاپ حداقل یک مقاله علمی از نتایج دوره فرصت مطالعاتی با رعایت حقوق طرفین یا ثبت اختراع با تایید علمی مراجع ذیصلاح ❁

شیوه نامه فرصت مطالعاتی در واحدهای صنعتی به گزارش ایسنا، همچنین جزئیات شیوه نامه حمایت از انجام فرصت مطالعاتی داخل کشور اعضای هیات علمی

از وزارت علوم در واحدهای صنعتی، معدنی و تجاری که در راستای ایجاد و تعامل تقویت ارتباط بین صنعت و دانشگاه علمی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی در بخش صنعت، معدن و تجارت و مقابلاً آشنایی دانشجویان با فضای کار تولیدی و تجاری، آیین نامه، استفاده از فرصت های مطالعاتی اعضای هیات علمی دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی تدوین شده است نیز به شرح ذیل است:

شرایط هیات علمی:

دارا بودن حداقل وضعیت استخدامی رسمی آزمایشی دارا بودن مرتبه علمی استادیاری و بالاتر مرتبط بودن رشته و تخصص عضو هیات علمی با نیاز واحد صنعتی

هستند باید با هم تعامل خوبی داشته باشند که اگر اهداف و مأموریت هایشان با هم تداخل دارد حداقل تقسیم کاری انجام شود تا این تداخل ها به حداقل ممکن برسد.

جایگاه قدیمی مشکلات دانشگاه و صنعت

بنابراین مشکلات و موانع برسر راه ارتباط صنعت و دانشگاه موضوع جدیدی نیست و در کشورهای توسعه یافته و کشورهای در حال توسعه جایگاه قدیمی دارد و صاحب نظران این مساله را از زوایای مختلفی مورد بررسی قرار دادند. از این رو به منظور داشتن جامعه ای پایدار و پیشرفته از نظر فناوری، باید پیوندهای آن را با دانشگاه استوارتر ساخت، برای هدایت و راهبری این پیوند، شایسته است با نظامند کردن و هدایت فعالیت ها به سوی اهداف تعیین شده افق روشن تری را پیش رو قرار داد، برای رسیدن به این مطلوب باید تلاش شود توانمندی های دانشگاه در قالب امکانات آموزشی، فناوریانه، آزمایشگاهی، پژوهشی و خدمات مشاوره ای دانشکده ها و مراکز پژوهشی دانشگاه، تدوین و به صورت مناسب در اختیار صاحبان صنایع و نهادهای خارج از دانشگاه قرار گیرد. مشکلات سر راه ارتباط دانشگاه و صنعت

پیوند بین دانشگاه و صنعت جز در مواردی استثنایی از وضعیت مطلوب فاصله دارد

کارشناسان و صاحب نظران عرصه علم و صنعت بر این عقیده هستند که میزان پیشرفت و توسعه جوامع به روابط و سطح همکاری نهادهای بنیادی مانند دانشگاه و صنعت بستگی دارد. چرا که دانشگاه باید به عنوان مرکز تربیت نیروی انسانی، افراد متخصص و تاثیر گذاری را به بخش های مختلف جامعه و بازار کار تحویل دهد، اما متأسفانه در ایران مشکلات پیش روی صنعت را مربوط به دانشگاه نمی دانند در حالی که این مشکلات به وظایف دانشگاه بر می گردد.

از این رو هنگامی که دانش آموختگان دانشگاه ها به دنبال شغل می روند، صنایع میزان تجربه آنان را می سنجند اما متأسفانه دانشجویان کشور ما تجربه کاری و مهارت لازم را در دوران تحصیل کسب نکردند. البته این یک واقعیت است که مشکلات ارتباط صنعت و دانشگاه، در کشور ما مشکل تازه ای نیست. بنابراین برای از بین بردن این شکاف قدیمی بین دانشگاه و صنعت باید هدف، سیاست گذاری، برنامه ریزی، تکنیک و تاکتیک های وارداتی را کنار گذاشته و به خودمان متکی باشیم که این معضل نیز پشت سر بگذاریم. این یک واقعیت است که هنوز صنعت و دانشگاه به یکدیگر اعتماد کافی ندارند، که باید با توسعه فناوری، ایجاد قطب های پژوهشی تخصصی مورد نیاز صنعت در دانشگاه برحسب نوع صنعت، زمینه فعالیت صنعت و رشته تخصصی می تواند بافت های مدیریتی و تخصصی مفیدی داشته باشد. در حال حاضر تمام بخش هایی که همسو با هم در ارتباط

این است، صنعت ما تکنولوژی آن از خارج وارد می شود و این مشکلاتی هم به همراه دارد، چراکه غریبومی است و هر فناوری که وارد کشور می شود با خود فرهنگش را هم می آورد. همچنین وابستگی صنعت به فناوری وجود دارد و همواره اگر فناوری در سطح دنیا ارتقای پیدا کند باید میلی برای ارتقای آن بپردازد، در چنین شرایطی فناوری تنوع تولید کمی دارد و تولید نمی تواند رشد کند چون نیاز به افزایش ظرفیت و تنوع دارد و قیمت تمام شده آن رو به کاهش را می رود.

نقش برگزاری کنگره ها و همایش ها

در ارتباط دانشگاه و صنعت

لازم به ذکر است، در چند سال اخیر برخی از دانشگاه ها مانند دانشگاه فنی و حرفه ای با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، هر ساله کنگره سراسری همکاری های دولت، دانشگاه و صنعت برگزار می کند که در زمینه توسعه ارتباط دانشگاه و صنعت فعالیت های مفیدی صورت گرفته است. هجدهمین کنگره سراسری همکاری های دولت، دانشگاه و صنعت برای توسعه ملی با حضور، محققان،

ثبت بیش از ۲۰۰ هزار پایان نامه در پایگاه ثبت پایان نامه‌ها / تعداد پایان نامه‌های پایگاه گنج از ۳۰۰ هزار رکورد گذشت

از بهمن ماه سال ۱۳۸۷ کار ثبت پایان نامه در پایگاه پایان نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی آغاز شده و از آن زمان تاکنون بیش از ۲۰۰ هزار پایان نامه در این پایگاه به ثبت رسیده که از این میان نزدیک به ۱۶۳ هزار پایان نامه به تایید دانشگاه رسیده است.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، بیشترین پایان نامه‌های ثبت شده در پایگاه ثبت پایان نامه‌ها و رساله‌های تحصیلات تکمیلی مربوط به گروه علوم انسانی با ۶۷ هزار و ۵۴۵ رکورد بوده و پس از آن به ترتیب گروه علوم پایه با ۳۴ هزار و ۱۷۴ رکورد، گروه فنی و مهندسی با ۳۴ هزار و ۸۳ رکورد، گروه کشاورزی با ۱۷ هزار و ۶۳۳ رکورد، گروه هنر با ۵ هزار و ۸۹۳ رکورد و گروه علوم پزشکی با ۳۶۲۰ رکورد، قرار دارند.

در این میان، ۱۵۱ هزار و ۶۸ پایان نامه در مقطع کارشناسی ارشد و ۱۱ هزار و ۸۷۹ پایان نامه در مقطع دکتری بوده است. گفتنی است، پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران از سال ۱۳۴۷ تاکنون منابع اطلاعاتی را جمع‌آوری نموده به طوری که در حال حاضر اطلاعات بیش از ۳۲۰ هزار پایان نامه در پایگاه اطلاعاتی ایراندک در دسترس کاربران قرار گرفته است.

رکوردهای پایگاه‌های اطلاعاتی ایراندک به بیش از ۷۶۰ مدرک علمی رسید

با افزایش تعداد پایان نامه‌های پایگاه گنج، تعداد رکوردهای این پایگاه اطلاعاتی به بیش از ۷۶۰ هزار مدرک علمی رسید. بنابراین گزارش، ۳۰۵ هزار رکورد مربوط به پایان نامه‌های کارشناسی ارشد و دکتر و ۱۵ هزار رکورد، پایان نامه‌های ایرانیان خارج از کشور بوده و همچنین، اطلاعات بیش از ۸۲ هزار طرح پژوهشی در پایگاه گنج قابل بازیابی است.

در این میان، حدود ۳۸ هزار پیشینه‌های پایان نامه که در پایگاه ثبت پایان نامه‌های ایراندک به ثبت رسیده، در پایگاه گنج قابل مشاهده است.

از میان ۷۶۰ هزار رکورد اطلاعاتی پایگاه گنج، بیش از ۱۳۰ هزار مقاله مجله‌های علمی و ۱۶۳ هزار مقاله همایش‌های ایران ذخیره شده است.

افزون بر این، ۲۳ هزار گزارش دولتی نیز در این پایگاه برای مشاهده و بهره‌برداری ثبت و قابل بازیابی است.

برای مشاهده این اطلاعات به پایگاه گنج به آدرس ganj.irandoc.ac.ir مراجعه نمایید.

برگزاری سومین همایش ملی «مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور»

سومین همایش ملی «مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور» توسط پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، ۲۰ خرداد ماه سال جاری برگزار می‌شود.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، سومین همایش ملی «مدیران فناوری اطلاعات مراکز علمی کشور» با دعوت از اندیشمندان، فناوران، دانشوران، و مدیران فناوری اطلاعات کشور؛ کانونی را برای تبادل آراء، اندیشه‌ها، و دیدگاه‌های مراکز علمی فراهم ساخته و در پی آن است تا با ارائه آخرین دستاوردهای کاربست این فناوری در دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، مراکز رشد، و پارک‌های علم و فناوری؛ امکان به اشتراک‌گذاری دانش و تبادل تجربه‌های برتر را فراهم می‌آورد.

هدف از برگزاری این همایش تبادل دستاوردها و تجربه‌ها با جامعه علمی کشور، آشنایی با ایده‌ها و فرصت‌های تازه برای بهبود عملکرد فناوری اطلاعات و برقراری پیوند کاری با مدیران و کارشناسان فناوری اطلاعات در کشور است.

محورهای این همایش عبارتند از:

● دستاوردهای مبتنی بر روندهای تازه حوزه فناوری اطلاعات (رایانش ابری و سریع، تجزیه و تحلیل داده

و اطلاعات، داده‌های عظیم، برنامه‌ها و خدمات مبتنی بر موبایل و ...).

● به روش‌ها، نوآوری‌ها، و دستاوردهای فناوری اطلاعات در مراکز علمی.

● فرایندها، معماری‌ها، و زیرساخت‌های موفق خدمات فناوری اطلاعات؛

● مدیریت و راهبری فناوری اطلاعات.

● تسهیل و ایمنسازی ارتباطات درون‌سازمانی و میان‌سازمانی.

● استانداردهای طراحی، تولید، و کاربست فناوری اطلاعات.

● امنیت و ایمنی اطلاعات.

● پردازش، تحلیل، و مدیریت اطلاعات و یافته‌های علمی.

● آموزش و یادگیری الکترونیکی.

● تجاری‌سازی، کارآفرینی، و صادرات خدمات فناوری اطلاعات.

● آموزش، بومی‌سازی، فرهنگ‌سازی، و نهادینه‌سازی فناوری اطلاعات.

● دسترس‌پذیری، مشاهده‌پذیری، و کاربرپذیری محصولات فناوری اطلاعات.

● پیامدهای اجتماعی- فرهنگی به‌کارگیری دستاوردهای گذشته، کنونی و آینده فناوری اطلاعات.

● ملاحظات اخلاقی به‌کارگیری دستاوردهای گذشته، کنونی و آینده فناوری اطلاعات.

● مهلت ارسال دستاوردها ۲۰ اردیبهشت و زمان پایان ثبت نام اول خرداد ماه ۹۴ است؛ هم‌چنین نتایج داوری دستاوردها در اول خرداد ماه اعلام خواهد شد.

جهت کسب اطلاعات بیشتر به پایگاه وب همایش به آدرس <http://itmanc.irandoc.ac.ir/fa> مراجعه نمایید.

میزان مطالعه و استفاده اعضای هیئت علمی از نشریات علمی بررسی شد

بر اساس نتایج طرح پژوهشی «بررسی میزان مطالعه و استفاده از نشریات علمی توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی و استخراج رفتار مطالعاتی آن» مشخص شد، اعضای هیئت علمی از نسخه الکترونیکی مجلات خارجی خیلی زیاد استفاده می‌کنند.

به گزارش روابط عمومی پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران، طرح پژوهشی «بررسی میزان مطالعه و استفاده از نشریات علمی توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی و استخراج رفتار مطالعاتی آن» توسط مریم خسروی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه به پایان رسید.

این پژوهش با هدف بررسی میزان مطالعه مجلات علمی توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی وزارت علوم تحقیقات و فناوری و استخراج رفتار مطالعاتی آنها از مجلات علمی انجام شده است.

جامعه آماری مورد بررسی این پژوهش، شامل کلیه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های دولتی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری بوده است.

به این منظور، پرسشنامه‌ای تنظیم و در ابتدا پرسشنامه تنها برای اعضای نمونه انتخاب شده ارسال شد ولی با توجه به نرخ پایین پاسخدهی و هم‌چنین عدم دسترسی به آدرس ایمیل اعضای هیئت علمی در برخی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های انتخابی، تلاش شد که آدرس لینک پرسشنامه (khosravim.porseshnameonline.com) به آدرس ایمیل تمامی اعضای هیئت علمی رشته‌های انتخابی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌های وابسته به وزارت علوم تحقیقات و فناوری در سراسر کشور ارسال و از آنها، به صورت انفرادی و با نام، برای تکمیل پرسشنامه دعوت به عمل آورده شود.

همانطور که نتایج نشان می‌دهد، پاسخ دهندگان به طور متوسط در طول یک ماه ۳۷۰۲ مقاله از مجلات داخلی و ۱۹/۵۳ مقاله از مجلات خارجی مطالعه کرده‌اند.

البته یافته‌ها نشان داد که یکی از متغیرهایی که بر روی مطالعه مقالات داخلی تأثیرگذار است، حوزه موضوعی اعضای هیئت علمی است چنانکه رشته‌های علوم انسانی و اجتماعی بیش از دو حوزه آموزشی دیگر (علوم پایه و فنی مهندسی) به مطالعه مقالات فارسی می‌پردازند. اما این تفاوت تنها در سطح مقالات داخلی معنادار است و مطالعه مقالات خارجی برای تمامی اعضای هیئت علمی یکسان است.

نتیجه به دست آمده در پاسخ به سوال پژوهش مبنی بر منابع مورد استفاده اعضای هیئت علمی برای تهیه مقاله، اولین گزینه دسترسی به مقالات اعضای هیئت علمی مورد پژوهش، جستجو در وب است (با امتیاز کل ۱۵۸۹). نتیجه به دست آمده مؤید یافته عبدالکریم و حسن (۲۰۰۷)، آن چنانکه نشان دادند که دانشجویان فناوری اطلاعات اغلب اوقات از وب سایت‌ها استفاده می‌کنند، بوده ولی با یافته تنوییر و کینگ (۲۰۰۲)، ارتباطات وسیله شناسایی و مکان‌یابی مقالات بوده، مغایرت دارد که این امر می‌تواند به دلیل گذشت زمان و گسترش اینترنت باشد. در تحقیق حاضر ارتباطات در رده سوم انتخاب اعضای هیئت علمی قرار دارد. همانطور که نتایج ارائه شده در فصل چهار نشان می‌دهد، اولویت پاسخ دهندگان برای دستیابی به مقاله، معمولاً جستجو در وب است. چنانچه نتایج نشان داد که در سایت‌های مختلف بیابند به سراغ مجلات تهیه شده یا آبنونه شده محل کار خود می‌روند.

بر اساس این پژوهش، اتفاق نظر اعضای هیئت علمی بر خرید و اشتراک مجلات علمی توسط یک سازمان متولی و نیز کنسرسیوم، به معنای ائتلاف مجموعه‌ای از کتابخانه‌ها و سازمان‌های دارای منابع اطلاعاتی با هدف تأمین نیازهای پژوهشگران و اعضای هیئت علمی، برای دسترسی هر چه سریع‌تر به مقالات مورد نظر آنها است. که به این طریق، در ضمن دستیابی اعضا به مقالات مورد نیاز خود، در جهت اقتصادی نیز به صرفه است. پاسخ دهندگان سهولت دستیابی به مجلات و آگاهی از پژوهش‌های انجام شده را دلیل این راهکار دانسته‌اند.

گفتنی است، یافته‌های این طرح نشان می‌دهد که اعضای هیئت علمی از نسخه الکترونیکی مجلات خارجی استفاده زیادی دارند و در نقطه مقابل از نسخه چاپی مجلات داخلی خیلی کمتر استفاده می‌کنند.

همانطور که در نمودار پیش‌رو مشخص است، پایین ترین میانگین مربوط به نسخه چاپی مجلات داخلی (۱/۴۵) و بالاترین آنها مربوط به نسخه الکترونیکی مجلات خارجی (با میانگین ۴/۷۴) است.

هم چنین، بیش از ۸۰٪ از آخرین مقالات مطالعه شده آنها مربوط به سال‌های ۲۰۱۴ و ۱۳۹۳ بوده است. از نظر حوزه موضوعی نیز تفاوت معنی داری در میزان مطالعه مقالات مشاهده نشد.

نتایج نشان داد: بین تعداد مقالات خارجی مطالعه شده عضو هیئت علمی و تعداد مقالات خارجی منتشره وی، نیز همبستگی معنادار مثبتی برقرار بود.

وبومتریک، ابتکاری برای دسترسی آزاد به محتوای علمی

«نظام وبومتریک» را در ایران بیشتر با رتبه‌بندی پایگاه‌های وب دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی می‌شناسیم و کمتر آن را به عنوان ابتکاری برای ارتقای انتشارات وب‌محور در نظر می‌گیریم. این در حالی است که وبومتریک پشتیبانی از دسترسی آزاد به انتشارات علمی و محتوای دانشگاهی را به عنوان یکی از اصلی‌ترین هدفهای خود تعریف کرده است.

این نظام وب‌سنجی به دنبال تشویق موسسه‌های پژوهشی و دانشگاهی و اعضای آنها - یعنی پژوهشگران و دانشگاهیان - به تقویت حضور در عرصه‌ی وب و همچنین گسترش ارتباطات علمی با واسطه‌ی وب است. به همین

دلیل است که در شاخص‌های ارزیابی این نظام رده‌بندی معیارهایی چون شمار بازدیدکنندگان یا ساختار و طراحی صفحه‌های وب کم‌رنگ‌تر و عملکرد جهانی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها در عرصه‌ی وب و دسترس‌پذیری دستاوردهای آنها پررنگ بوده است.

بر همین اساس تمرکز این نظام ارزیابی جهانی از زمان آغاز به کار در سال ۲۰۰۶ میلادی، از شاخص‌های اولیه مربوط به مشاهده‌پذیری (حجم و پیوندهای دریافتی پایگاه‌های وب) به سوی بازیابی فعالیت‌های علمی و نتایج پژوهش‌های دانشگاهی در حوزه‌ی وب حرکت کرده است. به‌گونه‌ای که در حال حاضر چهار شاخص اصلی در این نظام به عنوان معیار ارزیابی پایگاه‌های وب به کار می‌رود:

- شاخص حجم که تعداد صفحات بازیابی شده از طریق موتورهای جستجو را ارزیابی می‌کند؛
- شاخص مشاهده‌پذیری که بر مجموع تعداد پیوندهای خارجی دریافت‌شده پایگاه‌ها مبتنی است؛
- شاخص فایل‌های غنی که به سنجش حجم فایل‌های دارای محتوای علمی و دانشگاهی موجود بر پایگاه وب موسسه‌های دانشگاهی مربوط به پژوهشی یا فرمتهای خاص می‌پردازد؛
- شاخص فعالیت‌های علمی که شمار مقاله‌ها، گزارش‌ها و دیگر محتوای علمی بازیابی‌شده دامنه‌ی دانشگاه‌ها و پژوهشگاه‌ها را از راه کاوشگر علمی گوگل، در بازه‌های زمانی مشخص می‌سنجد.

گفتنی است شاخصها یا معیارهای ارزیابی وبومتریک در طول حیات نزدیک به ۱۰ ساله‌ی آن، با توجه به تحولات حوزه‌ی وب به‌صورت دائم در حال تغییر بوده است. همچنین این نظام وب‌سنجی علاوه بر مراکز دانشگاهی و موسسه‌های پژوهشی و تحقیق و توسعه‌ای، مدارس اقتصاد، بیمارستانها و گنجینه‌های علمی را نیز ارزیابی می‌کند. پایش و رتبه‌بندی هر دسته از این موسسه‌ها از راه وزن‌دهی متفاوت شاخص‌های پیش گفته و با کمک ابزارهای متفاوت صورت می‌گیرد.

این نظام رتبه‌بندی در هر سال میلادی دو بار - در ماه ژانویه و ژوئیه - ارزیابی و رتبه‌بندی پایگاه‌وب موسسه‌ها را برگزار و نتیجه را از راه پایگاه‌وب خود منتشر می‌کند. نظام وبومتریک ابتکار آزمایشگاه سایبرنتیک است. این آزمایشگاه در واقع یک گروه پژوهشی ناظر بر فعالیت‌های پژوهشی و دانشگاهی که بر روی وب و متعلق به یکی از بزرگترین سازمانهای پژوهشی عمومی اسپانیا و مرکز اطلاعات و مدارک علمی وابسته به شورای ملی پژوهش اسپانیا (CINDOC) است.

از میان پایگاه‌های وب مراکز دانشگاهی و پژوهشی کشور که در هر ویرایش نظام وبومتریک جزو برترینها قرار می‌گیرند، همواره نام پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران دیده شده است. پایگاه‌وب پژوهشگاه از سال ۲۰۱۱ تا کنون از میان حدود ۸ هزار مرکز علمی و پژوهشی در میان ۳۰۰ تا ۷۰۰ وب برتر جهان رتبه‌بندی شده است.

پایگاه‌وب ایراندک که سابقه‌ای طولانی داشته و در داخل کشور به عنوان یک منبع مهم و رسمی اطلاعات و مدارک علمی به شمار می‌رود، در سطح ملی نیز در چند دوره‌ی متوالی رتبه‌ی یک را کسب کرده و در دیگر دوره‌ها جزو پایگاه‌های وب برتر بوده است. ایراندک در جدیدترین رتبه‌بندی وبومتریک (ژانویه‌ی ۲۰۱۵) نیز رتبه‌ی سوم را در میان مراکز پژوهشی کشور به خود اختصاص داده است. همچنین ایراندک تلاش دارد از راه ابتکارهایی چون نشر الکترونیکی مقاله‌های علمی استادان و پژوهشگران خود و ایجاد دسترسی رایگان به تمام متن انتشارات پژوهشگاه از جمله کتابها و نشریه‌های علمی خود، ضمن پایبندی به دسترسی آزاد به انتشارات علمی و محتوای دانشگاهی، افتخارات بیشتری را در رتبه‌بندی وبومتریک برای نظام علمی کشور به دست آورد. **♦♦**

اساسنامه‌ها گنجانده نشده است. همچنین توسعه آموزش عالی حساب شده نبوده و در راستای مأموریت‌ها نیست چرا که در حال حاضر صندلی‌های خالی و فارغ التحصلان بی‌کار زیادی داریم که به هیچ عنوان مناسب نیست، با این حال شورای گسترش آموزش عالی کشور در حال بررسی و کاهش رشته‌هایی است که ظرفیتی برای آنها وجود ندارد. اما اکنون می‌توانیم افتخار کنیم که ۸۰ درصد فارغ التحصلان دانشگاه فنی و حرفه‌ای در برخی از رشته‌ها جذب بازار کار شده است.

همچنین در همین راستا مهندس باهنرنایب رییس مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه کل گردش مالی وزارت علوم از برخی بنگاه‌های اقتصادی کمتر است، گفت: اگر صنعت نیم‌نگاهی به دانشگاه بیندازد می‌تواند دانشگاه را متحول کند، اما مقوله همکاری صنعت و دانشگاه با وجود اینکه تلاش‌های بسیاری کرده به جایگاه اصلی خود نرسیده و در همکاری حوزه و دانشگاه نیز به همین صورت بوده است یعنی کنگره‌های زیادی برگزار کردیم اما به نظر می‌رسد این پیوندها حلقه مفقوده‌ای دارد که به آن نرسیدیم. **♦♦**

هجدهمین کنگره سراسری، نمایشگاهی از دستاوردها، اختراعات و طرح‌های پژوهشی دانشجویان و استادان دانشگاه فنی و حرفه‌ای نیز برقرار شد. که این خود نوید روزهای خوب را به دنبال دارد. در همین راستا، دکتر مسعود شفیعی رییس دانشگاه فنی و حرفه‌ای و دبیر دایمی هجدهمین کنگره سراسری همکاری‌های دولت، دانشگاه و صنعت برای توسعه ملی با بیان اینکه ما از نظر علمی بازار دنیا را در دست گرفته ایم و بسیاری از اساتید ما در دانشگاه‌های معتبر جهان حضور دارند، گفت: ما هر زمانی که در کشور به مشکلی برخورد کردیم یا تحریم شده ایم صنعتان به سراغ دانشگاه آمده و نتایج خوبی هم گرفته است اما ما در حال حاضر از لحاظ فناوری و صنعت جایگاه کوچکی در جهان داریم اما از نظر علم جایگاهمان بالا است. این درحالی است که دانشگاه‌های ما از نظر عرضه محوری وظایف خود را خوب انجام دادند ولی در تقاضامحوری نتوانستند کار شایسته‌ای انجام دهند. وی یکی از دلایل عمده‌ای که دانشگاه‌ها نتوانسته وظیفه تقاضا محوری خود را به درستی انجام دهند مربوط به اساسنامه دانشگاه‌ها دانست که ارتباط با صنعت در این

استادان، صاحب‌نظران، مسوولان عالی دولت و مراکز علمی و صنعتی در روز ۱۱ اسفند ماه سال ۹۳ با هدف بررسی و تعیین نقش دولت در تحکیم ارتباط صنعت و دانشگاه، همچنین دستیابی به سازو کارهای لازم و تعیین استراتژی‌های مناسب برای تحقق این امر مهم در دانشگاه صنعتی امیرکبیر برگزار شد. در این کنگره خبرگان بخش‌های تولیدی، اساتید دانشگاه، صاحب‌نظران موسسات آموزشی و پژوهشی، مدیران و کارشناسان دستگاه‌های اجرایی، مدیران دفاتر ارتباط با صنعت دانشگاه‌ها، موسسات پژوهشی، مدیران واحدهای تحقیق و توسعه صنایع شرکت داشتند.

این کنگره با محورهایی شامل، ارتباط صنعت و دانشگاه در تحقق اقتصاد مقاومتی، جایگاه ارتباط دانشگاه و صنعت در برنامه توسعه ششم، نقش نهادهای واسطه‌ای در ارتباط موثر دانشگاه و صنعت، روش‌های بهینه‌سازی ارتباط آموزش‌های مهارتی در صنعت، تدوین سیاست‌ها و راهکارهای کارآفرینی و تجاری‌سازی دانش و ثروت آفرینی و همچنین نقش دانشگاه‌های مهارتی همچون دانشگاه فنی و حرفه‌ای کشور در ایجاد اشتغال و جایگاه ارتباط آموزش و صنعت در برنامه درسی دانشگاه‌ها است. همچنین در حاشیه برگزاری

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری اولویت‌های این وزارت را در سال ۱۳۹۴ اعلام کرد

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری در گفتگو با اخبار علمی شبکه چهار سیمای جمهوری اسلامی ایران اولویت‌های این وزارت را در سال ۱۳۹۴ اعلام کرد.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، دکتر محمد فرهادی در این گفتگو، تجهیز آزمایشگاه دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی را از جمله برنامه‌های حوزه پژوهش و فناوری این وزارت نامید و با اشاره به افزایش ۲۸ درصدی بودجه پژوهش در سال ۱۳۹۴ گفت: در بودجه سال آینده ردیف مستقل و متمرکز با اعتبار ۱۲۰ میلیارد تومان برای خرید تجهیزات آزمایشگاهی پیش بینی شده است که امیدوارم اختصاص این بودجه در سال‌های آینده نیز ادامه پیدا کند.

وی اظهار داشت: ارائه مجوز و حمایت از تاسیس موسسات پژوهشی خصوصی، رفع موانع فعالیت و ارتقای پارک‌های علم و فناوری و ایجاد کرویورهای علم و فناوری در شهرک‌های صنعتی از دیگر برنامه‌های وزارت علوم در حوزه پژوهش و فناوری است.

دکتر فرهادی افزود: حمایت از صادرات محصولات دانش بنیان پارک‌ها و مراکز رشد علم و فناوری از دیگر برنامه‌های وزارت علوم در سال آینده است که در این مسیر از اعتبارات صندوق نوآوری و شکوفایی نیز استفاده خواهد شد.

وزیر علوم گفت: در سال آتی دفاتر ارتباط با صنعت در دانشگاه‌ها و مراکز صنعتی گسترش خواهد یافت و

کارآموزی دانشجویان در مقاطع بالاتر در واحدهای صنعتی انجام خواهد شد.

وی افزود: در سال آینده دوره‌های مهارت آموزی در دانشگاه‌های فنی حرفه‌ای و جامع علمی-کاربردی نیز تقویت خواهد شد.

دکتر فرهادی اظهار داشت: تمرکز عمده وزارت علوم، بر افزایش کیفیت آموزشی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور است و سامان دهی مراکز آموزش عالی، بازنگری برنامه‌های درسی، ایجاد رشته‌های جدید مرتبط با مسایل روز بخصوص رشته‌های میان رشته‌ای و ماموریت‌گرا کردن دانشگاه‌ها و حرکت به سمت ایجاد دانشگاه‌های نسل سوم و کار آفرین که ویژگی شان تولید ثروت از دانش است در دستور کار این وزارت قرار دارد.

وزیر علوم، تقویت همکاری‌های بین دانشگاهی، توسعه همکاری دانشگاه و صنعت، توسعه دیپلماسی علمی، تقویت روابط با دانشگاه‌های معتبر دنیا، استمرار پذیرش دانشجویان از کشورهای دیگر و انجام تحقیقات مشترک با دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی بین‌المللی را از دیگر برنامه‌های این وزارت در سال ۱۳۹۴ برشمرد.

دکتر فرهادی با تاکید بر ضرورت تحول در علوم انسانی گفت: بازنگری رشته‌های علوم انسانی در شورای تحول علوم انسانی با هماهنگی شورای برنامه‌ریزی وزارت علوم ادامه خواهد یافت.

وی با اعلام اینکه در سال آینده تعدادی از رشته‌های میان رشته‌ای برای اولین بار ایجاد و برخی رشته‌های قدیمی حذف خواهند شد گفت: پیش‌بینی می‌شود در مجموع ظرفیت پذیرش دانشجویان در سال آینده کمتر از سال جاری نباشد.

دکتر فرهادی با اشاره به رتبه‌بندی دانشگاه‌ها گفت: دانشگاه‌ها با توجه به امکانات و زیر ساخت‌ها و اعضای هیئت علمی خود در زمینه‌های خاصی و با ماموریت مشخصی فعالیت خواهند کرد.

وزیر علوم اظهار داشت: در کنار اعزام اعضای هیئت علمی به فرصت‌های مطالعاتی خارج از کشور، از سال آینده و براساس آیین‌نامه‌ای که با هماهنگی وزارت صنعت، معدن و تجارت تدوین شد، اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی می‌توانند فرصت‌های مطالعاتی خود را در واحدهای صنعتی، تجاری و معدنی داخل کشور انجام دهند.

تفاهم نامه همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اتاق بازرگانی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اتاق بازرگانی ایران در اجلاس اتاق‌های بازرگانی کشورهای حاشیه خزر، تفاهم نامه همکاری امضا کردند.

به گزارش گاهنامه عتف، این تفاهم نامه را دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم و مهندس شافعی رئیس اتاق بازرگانی ایران امضا کردند.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم هدف از امضای این تفاهم نامه را استفاده از توانمندی‌های مراکز رشد، پارک‌های علم و فناوری و مراکز تحقیقاتی برای علمی کردن تبادلات اقتصادی و همچنین استفاده از توانمندی‌های بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران برای تجاری کردن اختراعات، ایده‌ها و تحقیقات اعلام کرد.

دکتر احمدی تصریح کرد: مشارکت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نقش مهمی در توسعه اقتصاد دانش بنیان دارد. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و اتاق بازرگانی ایران در اجلاس اتاق‌های بازرگانی کشورهای حاشیه خزر، تفاهم نامه همکاری امضا کردند.

ایجاد مرکز منطقه‌ای ICTP در ایران

به گزارش گاهنامه عتف، مرکز بین‌المللی فیزیک نظری عبدالسلام (به اختصار ICTP) نام مرکزی علمی-آموزشی است که عبدالسلام دانشمند پاکستانی و برنده جایزه نوبل فیزیک، در سال ۱۹۶۴ در ۱۰ کیلومتری شهر تریست ایتالیا تأسیس کرد. این مرکز تحت توافقنامه سه جانبه میان دولت ایتالیا، یونسکو و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) فعالیت می‌کند.

هدف این مرکز توسعه و ایجاد انگیزه در تحقیق و تحصیل رشته‌های پیشرفته به ویژه در کشورهای در حال توسعه است. با وجود اینکه نام اولیه مرکز کماکان حفظ شده است، فعالیت‌های آن اکثر جنبه‌های علم فیزیک و کاربردهای آن

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، این تفاهم نامه را دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم و مهندس شافعی رئیس اتاق بازرگانی ایران امضا کردند.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم هدف از امضای این تفاهم نامه را استفاده از توانمندی‌های مراکز رشد، پارک‌های علم و فناوری و مراکز تحقیقاتی برای علمی کردن تبادلات اقتصادی و همچنین استفاده از توانمندی‌های بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران برای تجاری کردن اختراعات، ایده‌ها و تحقیقات اعلام کرد.

دکتر احمدی تصریح کرد: مشارکت سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نقش مهمی در توسعه اقتصاد دانش بنیان دارد.

را در بر می‌گیرد. طی این بازدید و مذاکراتی که صورت گرفت ضمن امضای برنامه عملیاتی مقرر شد اقدامات مربوط به ایجاد مرکز منطقه‌ای ICTP در ایران صورت پذیرد.

معاون پژوهش و فناوری وزیر علوم:

اختصاص یک درصد اعتبار بودجه‌های پژوهشی از طریق سازمان‌های اجرایی، تبدیل به قانون دائمی شد

نشست مشترک معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و هیئت همراه با رییس معاونان دانشگاه‌های مازندران در محل این دانشگاه برگزار شد. به گزارش روابط عمومی دانشگاه مازندران، دکتر وحید احمدی معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم در این دیدار ضمن ابراز خرسندی از حضور خود در دانشگاه مازندران گفت:

خوشبختانه جامعه دانشگاهی از ظرفیت بسیار بالایی در زمینه‌های پژوهشی و فناوری برخوردار است.

وی با اشاره به این مطلب که کمتر از ۵ درصد اعتبارات دانشگاهی صرف پژوهش شده و سهم فناوری هم از اعتبارات دانشگاهی، محدود می‌باشد، خاطر نشان کرد: خوشبختانه با تلاش‌هایی که صورت گرفته، اختصاص یک درصد اعتبار بودجه‌های پژوهشی از طریق سازمان‌های اجرایی، تبدیل به قانون دائمی شد و دستگاه‌های اجرایی ملزم به اجرای آن می‌باشند.

دکتر احمدی با اشاره به این که پیشنهاد ما ۳ درصد بود و کل اعتبارات دستگاه‌ها را شامل می‌شد، افزود: این مهم صرفاً اعتبارات هزینه‌ای را شامل خواهد شد و اجباری هم است و دستگاه‌ها ملزم به اجرای آن هستند و خوشبختانه در شورای عالی عتف در دو جلسه اخیر کمیسیون دائمی، آیین‌نامه اجرایی آن نیز تنظیم شد.

معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری سپس به فعالیت‌های در شرف انجام این وزارت پرداخت و گفت: در حوزه‌های مختلف از مهم‌ترین برنامه‌های در دست اقدام، بحث ساماندهی زیرساخت‌ها نظیر آزمایشگاه‌ها، بحث مرجع و توسعه شبکه شاعا، ساماندهی سامانه، تعمیرات،

مرکز تحقیقات بین‌المللی Elettra Sincrotrone Trieste و اعلام آمادگی ایران در ساخت و یا استفاده از beam line

به گزارش گاهنامه عتف، مرکز تحقیقات بین‌المللی Elettra Sincrotrone Trieste واقع در Basovizza در حومه تریست ایتالیا نیز مورد بازدید قرار گرفت. Elettra یک مرکز چند رشته‌ای تحقیقاتی بین‌المللی، تخصصی در ساخت و بهره‌برداری از سنکروترون با کیفیت بالا و نور لیزر الکترون آزاد و کاربرد آن در علم مواد است. سالانه محققین بیش از ۵۰ کشور طرح‌های تحقیقاتی پیشنهادی خود را به این مرکز ارسال می‌کنند که سالیانه بیش از ۱۰۰۰ مورد پذیرش قرار می‌گیرد. با توجه به همکاری گسترده این مرکز با IAEA و سایر نهادها و شبکه‌های بین‌المللی، خدمت گسترده‌ای در زمینه‌های لیزر و استفاده از سنکروترون فراهم می‌کند.

در حال حاضر تعدادی از محققین و دانشجویان ایرانی در این مرکز مشغول فعالیت هستند.

هیأت ایرانی پس از بازدید از آزمایشگاه‌های مربوطه، جلسه تبادل نظر با مسئولین مرکز داشته که مرکز برای ساخت و یا استفاده از beam line‌های مربوطه توسط جمهوری اسلامی ایران و همچنین پذیرش دانشجویان دوره دکتری اعلام آمادگی نمودند.

برطرف ساختن نیازهای کشور در شرایط تحریم عنوان کرد. وی ضمن پیشنهاد به مسئولان ذیربط استان آذربایجان غربی مبنی بر بازنگری در طرح آمایش سرزمین، لزوم بکارگیری فناوری را در این طرح مورد تاکید قرار داد و تصریح کرد: به زودی نقشه راه فناوری کشور را تنظیم و در دسترس همگان قرار خواهیم داد.

دکتر پیری با تاکید بر لزوم حرکت به سمت دانشگاه کارآفرین، ایجاد مراکز نوآوری در داخل دانشگاه‌ها را برای تولید ایده‌های نو ضروری دانسته و خواستار هدایت این ایده‌ها به سمت پارک‌های علم و فناوری شد.

دکتر پیری در پایان سخنان خود گفت: علم و تکنولوژی و صنعت همیشه باید در کنار هم باشند و از یکدیگر جدایی ناپذیرند.

دکتر رحیم حب نقی رئیس دانشگاه ارومیه نیز در سخنانی ضمن تبریک ولادت حضرت زهرا(س) با اشاره به بیانات مقام معظم رهبری مبنی بر تعامل سازنده با کشورهای دنیا، گفت: این ارتباطات به معنی دست کشیدن از فناوری و پیشرفت‌های علمی نیست بلکه باید با تکیه بر اقتصاد مقاومتی و تخصص و تعهد دانشمندان جوان، کشور را رو به جلو ببریم.

دکتر حب نقی حمایت از شرکت‌های دانش بنیان را یک ضرورت عنوان کرد و افزود: باید برای فارغ‌التحصیلان دانشگاهی برنامه‌ریزی مناسبی جهت استفاده از تخصص آنها صورت پذیرد که پارک علم و فناوری یکی از محل‌های مناسب برای این سیاست‌گذاری‌ها می‌باشد.

دکتر پیری:

وظیفه شرکت‌های دانش بنیان برطرف ساختن نیازهای کشور در شرایط تحریم است

مراسم معارفه رئیس پارک علم و فناوری استان آذربایجان غربی با حضور دکتر خسرو پیری مدیرکل دفتر سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، معاون برنامه‌ریزی و اشتغال استاندار آذربایجان غربی و رئیس دانشگاه ارومیه، در سالن اجتماعات پژوهشکده مطالعات دریاچه ارومیه برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی وزارت علوم، در ابتدای این مراسم دکتر پیری با تقدیر از همکاری شایسته دانشگاه ارومیه و استانداری آذربایجان غربی در راستای پیشبرد اهداف پارک علم و فناوری استان، وظیفه شرکت‌های دانش بنیان را

خدمات، ایمنی و استاندارد کردن آزمایشگاه‌ها و ساماندهی قوانین را در دستور کار داریم.

وی در ادامه به تاکید وزیر علوم به تخصیص حداقل ۱۵ درصد اعتبارات دانشگاه‌ها برای امور تحقیقاتی، فناوری و پژوهشی اذعان کرد و با اشاره به احیا کردن کارگروه مستقل آموزش، تحقیقات و فناوری گفت: برای توسعه زیرساخت شبکه علمی کشور و افزایش پهنای باند نشست‌های مشترکی را با وزارت ارتباطات برگزار کردیم و بزودی تفاهم نامه‌ای را در این خصوص به امضا خواهیم رساند. دکتر احمدی در پایان ضمن تاکید بر کاربردی شدن علوم انسانی گفت: مراکز رشد می‌بایست در حوزه علوم انسانی نیز مجوز بگیرند و در این خصوص فعال و کاربردی عمل کنند. گفتنی است در این دیدار، دکتر پیری مدیرکل دفتر فناوری وزارت علوم و دکتر خوش قلب مشاور و رییس دفتر معاونت پژوهش و فناوری وزارت علوم نیز حضور داشتند.

دکتر جلال بختیاری، مدیر کل محترم دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری

دکتر علی مجده مدیر کل محترم دفتر امور مجلس دکتر حاجی زاده ذاکر، ریاست محترم پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی

دکتر محمد صادق علیایی، معاون محترم فنی مدیر کل دفتر حمایت و پشتیبانی امور پژوهشی و فناوری رحیم ستار زاده، همکاران دبیرخانه

علی رستمی، همکاران دبیرخانه

بدین وسیله معاون پژوهش و فناوری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، سردبیر و اعضای هیئت تحریریه شورای سیاست‌گذاری نشریه عتف مصیبت وارده را به شما همکاران ارجمند تسلیت عرض نموده و از خداوند منان برای درگذشتگان آمرزش و برای بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل مسئلت می‌نماییم.

رشد جایگاه بین‌المللی علم ایران در ۱۵ سال اخیر

به گزارش اداره روابط عمومی و همکاری‌های علمی بین‌المللی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC)، دکتر محمد جواد دهقانی، رئیس مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری و سرپرست پایگاه استنادی علوم جهان اسلام (ISC) گفت: یکی از شاخص‌هایی که بر اساس آن رتبه علمی یک کشور در سطح بین‌المللی تعیین می‌گردد میزان تولید علم آن کشور است. بر اساس سند چشم‌انداز و افق آن، جمهوری اسلامی ایران تا سال ۱۴۰۴ شمسی (۲۰۲۵ میلادی) جایگاه اول اقتصادی و تولید علم و فناوری در سطح منطقه آسیای غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) را دارد.

دهقانی اظهار داشت: مبتنی بر مدارک علمی ثبت شده در پایگاه‌های استنادی آی.اس.آی و اسکوپوس تا اول اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ سهم جمهوری اسلامی ایران از تولید علم دنیا طی ۱۵ سال گذشته رشد قابل ملاحظه‌ای داشته است. ایران در حال حاضر یک و نیم درصد از علم دنیا را تولید می‌کند.

این در حالی است که در سال ۲۰۰۰ تنها سیزده صدم درصد از علم دنیا به ایران اختصاص داشت. سهم تولید علم ایران از سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۱ مرتباً افزایش یافته است. از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۳ این رشد از نرخ ثابتی برخوردار بوده و از سال ۲۰۱۴ سهم کشور دوباره افزایش یافته است. لازم به ذکر است که تولید علم کل دنیا در بازه زمانی مورد بررسی نیز مرتباً افزایش یافته است.

وی تصریح کرد: رشد رتبه تولید علم کشور در طی سال‌های مورد بررسی نیز در خور توجه است. بر اساس داده‌های پایگاه اسکوپوس، در سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۴ رتبه بین‌المللی تولید علم ایران از ۴۸ به ۱۶ ارتقا پیدا کرده است. همچنین بر اساس مدارک نمایه شده در پایگاه آی.اس.آی، جایگاه ایران از ۴۹ در اولین سال مورد بررسی به ۲۱ در آخرین سال مورد بررسی ارتقا یافته است. مجلات و کنفرانس‌های علمی که در این دو پایگاه

نمایه می‌شوند با یکدیگر تفاوت‌هایی دارند که باعث تفاوت در رتبه‌ها می‌گردد.

سرپرست ISC افزود: کمیت تولید علم تنها یکی از شاخص‌های است که برای تعیین جایگاه علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در سیاست‌های کلان علم و فناوری ابداعی توسط مقام معظم رهبری شاخص‌های مرجعیت و دیپلماسی علمی و فناوری و نیز میزان اثر گذاری اقتصادی نیز مورد تأکید قرار گرفته‌اند. توجه به هر یک از این شاخص‌ها بدون در نظر گرفتن سایر آن‌ها به معنی حرکت در مسیر اشتباه است.

رئیس مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری ادامه داد: در حال حاضر از منظر تولید علم، ایران از یک جایگاه رفیع بین‌المللی برخوردار و دومین قدرت علمی در بین کشورهای عضو جنبش عدم تعهد محسوب می‌شود. همچنین در طی سال‌های متوالی برترین کشور علمی در بین کشورهای عضو اوپک بوده است. ایران با کسب رتبه اول تولید علم در بین کشورهای منطقه خاورمیانه و همچنین رتبه نخست در بین ۵۷ کشور اسلامی سرآمد منطقه و جهان اسلام است.

سرپرست ISC در پایان افزود: هر چند علم پدیده‌ای بین‌المللی بر شمرده می‌شود، اما بی‌شک مهمترین و اولین هدف تولید علم بایستی رفع نیازها اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، نظامی و سیاسی کشور باشد. تبدیل علم به ثروت و قدرت نیاز اساسی کشور و خواست مقام معظم رهبری است که خود نیازمند برنامه ریزی و هدایت علم کشور با بهره‌گیری از نظام‌های مدیریت علم است. در این زمینه باید گام‌های اساسی در کشور برداشته شود. ۶۶

سال	رتبه‌های تولید علم جمهوری اسلامی ایران									
	بین‌المللی	کشورهای جهان اسلام	منطقه خاورمیانه	کشورهای عضو اوپک	عضو جنبش عدم تعهد	بین‌المللی	کشورهای جهان اسلام	منطقه خاورمیانه	کشورهای عضو اوپک	عضو جنبش عدم تعهد
۲۰۰۰	۴۸	۴	۵	۲	۸	۴۹	۴	۵	۲	۷
۲۰۰۱	۴۴	۳	۴	۱	۷	۴۵	۳	۴	۱	۶
۲۰۰۲	۴۰	۳	۴	۱	۵	۴۳	۳	۴	۱	۶
۲۰۰۳	۳۹	۲	۳	۱	۴	۴۰	۲	۳	۱	۴
۲۰۰۴	۳۸	۲	۳	۱	۴	۳۹	۲	۳	۱	۴
۲۰۰۵	۳۴	۲	۳	۱	۳	۳۵	۲	۳	۱	۳
۲۰۰۶	۳۱	۲	۳	۱	۳	۳۲	۲	۳	۱	۳
۲۰۰۷	۲۵	۲	۳	۱	۲	۲۷	۲	۳	۱	۲
۲۰۰۸	۲۲	۲	۲	۱	۲	۲۳	۲	۲	۱	۲
۲۰۰۹	۲۲	۲	۲	۱	۲	۲۲	۲	۲	۱	۲
۲۰۱۰	۲۱	۲	۲	۱	۲	۲۲	۲	۲	۱	۲
۲۰۱۱	۱۷	۱	۱	۱	۲	۱۹	۲	۲	۱	۲
۲۰۱۲	۱۷	۱	۱	۱	۲	۲۰	۲	۲	۱	۲
۲۰۱۳	۱۸	۱	۱	۱	۲	۲۱	۲	۲	۱	۲
۲۰۱۴	۱۶	۱	۱	۱	۲	۲۱	۲	۲	۱	۲

حاصل این فعالیت دسترسی به متن کامل مقالات طیف وسیعی از مجلات معتبر کشور، مقالات کنفرانس‌ها، اطلاعات کتاب‌شناختی و چکیده پایان‌نامه‌های کشور، اطلاعات کتاب‌شناختی و چکیده طرح‌های تحقیقاتی، مقالات روزنامه‌ها، کتاب‌ها، استانداردها و سایر مدارک علمی بوده است. به طوریکه هم‌اکنون کاربران در هر نقطه‌ای از جهان می‌توانند به شبکه اینترنت دسترسی داشته باشند و بدون محدودیت از طریق وب سایت از متن کامل منابع اطلاعاتی موجود در مرکز استفاده نمایند.

در حال حاضر منابع اطلاعاتی موجود در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری به صورت بالقوه مورد استفاده گسترده‌تری از دانشگاهیان، دانشجویان مقاطع تحصیلی گوناگون و اعضای محترم هیأت علمی می‌باشد. لذا با توجه به این ویژگی، واحد فراهم‌آوری و آماده‌سازی اولیه اطلاعات در مرکز ضمن توجه به نیازهای جامعه کاربران، به گردآوری طیف گسترده‌ای از منابع اطلاعاتی به زبان‌های مختلف تلاش می‌کند. تمام منابع فراهم‌آوری شده، به منزله

مجموعه مرکز منطقه‌ای شناخته شده و شامل منابع چاپی و نیز الکترونیکی می‌گردد.

مجموعه مرکز منطقه‌ای در حال حاضر دربردارنده بیش از ۳۰۰۰۰ عنوان کتاب به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی؛ ۱۵۵۰۰۰ شماره نشریه فارسی و ۳۰۰۰۰۰ شماره نشریه غیر فارسی؛ بیش از ۱۰۰۰۰۰ پایان‌نامه فارسی و انگلیسی، ۱۰۰۰۰ عنوان کتاب الکترونیک انگلیسی؛ اطلاعات بیش از ۱۰۰۰۰ طرح پژوهشی؛ بیش از ۸۰۰۰۰ خبرنامه سازمان‌های مختلف، بیش از ۲۰ عنوان روزنامه محلی و ملی می‌باشد. این درحالی است که تهیه بخش عمده‌ای از نشریات و تولیدات علمی کشورهای منطقه به صورت الکترونیک و چاپی نیز از دیگر ماموریت‌های این سازمان است.

جهاد علمی فرزندان ایران در مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری، پیروی و دفاع از آرمان‌ها و دستورات رهبر و بنیانگذار انقلاب اسلامی ایران و تلاش جهت تحقق آرمان‌های پاک ملتی است که می‌خواهد با اقتدار در جبهه‌های علم حرکت کرده و مرزهای دانش را به پیش برد. ۶۶

تعمیق کیفیت آموزش عالی در حوزه‌های نوین و برقراری و توسعه ارتباطات علمی بین‌المللی با کشورهای جهان به همت ریاست وقت، دکتر جعفر مهرداد، آغاز به کار نمود. در راستای اهداف خود، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری از ابتدای دهه هفتاد به صورت جدی ولی با امکانات محدود به گردآوری، سازماندهی و دسترس پذیر نمودن منابع علمی پرداخته و به عنوان مرکزی ملی و بین‌المللی (با گستره خدمتی منطقه‌ای) فعالیت نموده است.

برگزاری و یا کمک به برگزاری همایش‌های بین‌المللی در کنار تاسیس بیش از ۱۳ شاخه فعال در سطح کشور گواهی بر این مدعاست. در راستای تحقق ماموریت‌های خود، مرکز منطقه‌ای در سال‌های اخیر به جز سیاست‌گذاری برای تامین منابع اطلاعات علمی به صورت چاپی و الکترونیکی، چاپ و انتشار کتاب به زبان‌های مختلف و حمایت از همایش‌های علمی، ملی و بین‌المللی را نیز در دستور کار خود قرار داده است. در این میان نبایستی از نظر دور داشت که اگرچه

در زمان تاسیس، فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی محدودتر از شرایط کنونی بوده است اما تمام تلاش دست‌اندرکاران مرکز منطقه‌ای با توجه به اساسنامه مرکز برپایه خدمت‌رسانی الکترونیکی و از راه دور پی ریزی شده است. به طوری که از بدو تاسیس تاکنون بیش از ۳۰ پایگاه متفاوت توسط کارشناسان این مرکز طراحی و پیاده‌سازی شده و مورد بهره‌برداری قرار گرفته است. این خدمت انجام جستجوهای کامپیوتری جهت بازیابی مدارک علمی مورد نیاز محققان و دانشجویان بر اساس موضوع، نام نویسندگان، عنوان مدارک و سایر مشخصه‌های مدارک علمی را میسر نموده است.

در ابتدای امر وابستگی به مدارک چاپی اجتناب‌ناپذیر بوده و خدمت‌رسانی کامل به کاربران مرکز مستلزم کپی برداری از مدارک علمی بود. اما در گام بعدی متن کامل مدارک علمی به صورت الکترونیکی تهیه شد و در کنار مشخصات مدارک قرار گرفت. به طوری که مدارک چاپی در آرشیوهای فشرده مرکز قرار می‌گرفت و دسترسی به متن کامل مدارک از راه دور برای همه کاربران فراهم گردید.

نگاهی کوتاه به دستاوردهای مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری

زیرساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و تأمین نیازهای اطلاعات علمی و فنی از جمله مأموریت‌های اصلی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری به شمار می‌آید.

این مرکز با بیش از دو دهه فعالیت، در راستای خدمت به نظام علمی، آموزشی و تحقیقاتی کشور تاکنون منشاء ارائه خدمات ارزنده‌ای بوده است. ایده تاسیس مراکز پژوهشی در سطح بین‌المللی توسط وزیر وقت علوم، تحقیقات و فناوری، دکتر مصطفی معین، برپایه برقراری ارتباطات علمی با نهادها و سازمان‌های بین‌المللی شکل گرفت و در پیوند با مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری ارتباط وزیر وقت با فرهنگستان علوم جهان سوم به ریاست مرحوم پروفیسور عبدالسلام برنده جایزه نوبل فیزیک از کشور پاکستان، تأثیری شگرف در اجرایی شدن این مهم داشت. با چنین پیشینه‌ای، مرکز با هدف

به گزارش اداره روابط عمومی و همکاری‌های علمی بین‌المللی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری، رشد روزافزون دانشگاه‌ها، موسسات پژوهشی و در نتیجه تعداد دانشگاهیان از یکسو و همچنین آمار رو به افزایش تولیدات علمی در جمهوری اسلامی ایران، همگی نمایانگر ارتقای مسیر علم و فناوری است.

از جمله دستاوردهای علمی ارزشمند در سطح ملی و بین‌المللی، تاسیس مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری است. این مرکز با هدف حمایت و تسهیل فعالیت‌های علمی-پژوهشی اعضای هیأت علمی، پژوهشگران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی ایران و کشورهای منطقه‌ایجاد شده و در نتیجه، برقراری ارتباطات علمی، فراهم‌آوری

همکاران تحریه این شماره

- دکتر حسین محمدی دوستدار
- دکتر برات قبادیان
- دکتر محمد صادق خیاطیان
- احسان کمیزی
- علی رستمی
- رحیم ستارزاده
- خانم ایل بیگی
- کارکنان مرکز نشر دانشگاهی
- فرشته خلیل فرهنگ
- لیلا فلاح نژاد
- سعیده صفری
- خانم ذکایی

خانم خالق جو، پژوهشگاه پلیمر و پتروشیمی
عاطفه خلخالی، پژوهشگاه علوم و صنایع غذایی
خانم الیاسی دانشگاه فنی حرفه‌ای
آقای محمد حسین کاظمی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه
آقای خانی مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری
خانم ملکی پژوهشگاه علوم انسانی

اسامی اعضای شورای سیاست‌گذاری نشریه
دکتر فتح الله مضطرزاده
دکتر برات قبادیان
دکتر مهدخت بروجرودی
دکتر مرتضی بزراری
دکتر محمد توکل
دکتر حسین محمدی دوستدار

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: معاونت پژوهشی و فناوری وزارت علوم تحقیقات و فناوری
 سردبیر: دکتر حسن خوش قلب
 مدیر تحریریه: رضا فرج تبار
 مدیر پشتیبانی: جاوید سلطانی
 دبیر صفحه فناوری: مهندس عباسعلی ارفع
 دبیر صفحه پژوهشی: دکتر علی اسکندری
 دبیر صفحه شورای عالی: مسعود مقصدی
 دبیر صفحه ایران داک: نورالله رزمی
 دبیر صفحه موزه علم و فناوری: جعفری نژاد

پشتیبان IT: سید حسین هاشمی
 دبیرخانه گاهنامه: عرف: ثریا طیبی
 طراح گرافیک: علی اکبر محمدخانی
 باتشکر از خانم دکتر بروجردی و همکاران اداره کل روابط عمومی
 آدرس: میدان صنعت، بلوار خوردین، خیابان هرمزان، خیابان پیروزان جنوبی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، طبقه ۱۱، معاونت پژوهشی و فناوری
 تلفن: ۸۲۳۳۵۰۰، فکس: ۸۸۵۷۵۶۷۷، سایت: www.msrt.ir
 پست الکترونیک: Atf_mag@msrt.ir

موزه علوم و فناوری موزه های متفاوت

اهمیت موزه علوم و فناوری در ساختار علمی کشور
 موزه های علوم و فناوری از جمله مراکزی هستند که در تکمیل نهادهای مرتبط با آموزش عالی در نیم قرن اخیر در جهان ایجاد و گسترش پیدا کرده اند و وظیفه حفاظت از میراث علمی و اشاعه و ترویج علم در بین اقشار مختلف مردم، گسترش مرزهای دانش و آموزش غیر رسمی را برعهده دارند.
 موزه های علوم و فناوری دارای طیف گسترده ای هستند و شامل مجموعه آثار طبیعی (زمین شناسی، گیاه شناسی، زیست شناسی و ... و به طور کلی آنچه که دست بشر در خلق آنها دخالت نداشته است) و مجموعه آثار ساخته های فنی و صنعتی انسان مانند ابزار و ادوات، اختراعات، وسیله نقلیه، ماشین آلات و مانند آنها می شوند.

اهمیت اصول علمی و فناوری در توسعه پایدار زندگی انسان و در نهایت منجر به ایجاد روحیه خودباوری و اعتماد به نفس ملی می شود، در این میان لازمه یک جامعه دانش محور حضور و رشد فرهنگ علمی است. بنابر این سیاست های ترویج علم در هر کشور روند دستیابی به جامعه دانش محور را نشان می دهد. در سیاست های ترویج علم در جهان دو روند کلی مشهود است. یکی روندی است که به آموزش از بالا به پایین و از مرکز به پیرامون اهمیت زیادی قائل است و دیگری سیاستی است که بر مبنای آن موزه های علوم و فناوری در قرن بیستم رشد و توسعه یافتند و آن ارتباطات دو طرفه، بازدیدهای حضوری مردم با نهاد علم و دستاوردهای علمی و گفت و گو و آموزش های تعاملی در محیطی غیر آکادمیک و در کنار خانواده و دوستان است. موزه های علوم و فناوری به وجود آمدن تا زندگی عامه مردم و بخصوص کودکان و نوجوانان را از نظر علمی تغذیه کنند. این موزه ها در برنامه آموزش های غیررسمی یک رگ حیاتی به حساب می آیند. در موزه های علوم و فناوری، بین علم و جامعه ارتباط برقرار می شود. موزه های علوم به مردم می فهماند که علم موضوعی تاثیر گذار در زندگی آنهاست. با بالا رفتن درک عموم از علم، افراد این قدرت را می یابند که بتوانند به کمک علم کیفیت زندگی خود، خانواده و جامعه شان را بهبود بخشند لذا این موزه ها نقش حیاتی در رشد و بالندگی نظام علمی و فناوری کشور داشته که این نقش بدیع، ماندگار و مروج ناب ترین پدیده های علمی و فرهنگی هر کشور است.

در واقع موزه های علوم و فناوری و مراکز علم در هر کشوری دو وظیفه اساسی را بر عهده دارند: یک آشنایی مردم با تاریخ علم و دستاوردهای علمی گذشتگان و دوم آشنایی با قوانین علمی و ایجاد انگیزه و پرورش روحیه علمی در بین اقشار مختلف مردم که وظیفه اول غرور و هویت ملی سر و کار دارد و وظیفه دوم ترویج علوم و فناوری در جامعه و کمک به توسعه علمی کشور که قطعاً هر دو وظیفه یعنی هویت ملی و توسعه علمی کشور از مهمترین اهداف سیاستگذاری هر کشوری به حساب

آن وجود دارد. درون این مایع واکنش های شیمیایی در حال وقوع است و قطره هایی از آن در حال بیرون پاشیدن است. نتیجه این واکنش ها قلم بال داری است که از دهانه بالون خارج شده است که نمادی از بالندگی علم و فناوری در نتیجه کار موزه است.

دایره زرد رنگ موجود در مرکز دایره کوچک نماد خورشید و خطوط بالای آن نماد طوفان های خورشیدی و در واقع کرونا (تاج) خورشید است. همزمان هسته یک اتم و مدارهای الکترونیکی پیرامون آن را هم نمایش می دهد که در مجموع یادآوری شعر معروف ابن سینا است.
 «دل هر ذره را که بشکافی آفتابیش در میان بینی»
 دو دایره کوچک نماد الکترون و دو دایره بزرگ تر نماد سر

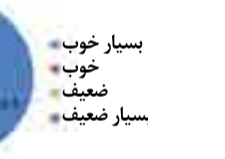
لوگوی پیشنهادی موزه علوم و فناوری

لوگو یا آرم یک سازمان یا نهاد نشانی است که افزون بر زیبایی بتواند در قالب پیامی تصویری بخشی از رسالت و هدف های سازمانی آن نهاد را به مخاطب بنمایاند. مفاهیمی که در طراحی لوگوی موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران مد نظر بوده است و تلاش شده تا همه ی آن ها به نحوی در لوگو وارد شود به شرح زیر است.
 نمای کلی این لوگو نمادی از اسطرلاب ایرانی است. دو دایره یکی بزرگ و یکی کوچک. دایره بزرگ به چندین مربع تقسیم شده است.
 بخش داخلی شامل نمایی از یک بادگیر که نمادی از فناوری بومی ایران زمین است.
 سقف بادگیر نمایی از یک کتاب باز و قلم بالای آن هر دو نمادی از دانش می باشند.
 قلم بخشی از یک ماهواره را تشکیل می دهد که خود نمادی از فناوری پیشرفته هوا-فضا و اوج توانایی بشر برای تسخیر فضا بوده و در قلب لوگو یک بالون ته گرد آزمایشگاهی به رنگ سرخ دیده می شود که به نظر می رسد مایعی سرخ رنگ تا نیمه درون

می آیند. این نکته به خوبی اهمیت موزه های علوم و فناوری در جامعه امروز و لزوم توجه به آنها در نظام سیاست گذاری علمی و فرهنگی هر کشوری را نشان می دهند.

نقش آموزشی موزه های علوم و فناوری

موزه های علوم و فناوری با هدف ارتقای سطح علمی جامعه پایه گذاری شدند. نوع آموزشی که در این موزه ها در نظر گرفته می شود، آموزش غیر رسمی است. آموزش تعاملی و تجربه عملی، آزمایشی در مراکز علمی به عنوان یکی از اهداف و مزایای نظام آموزش غیر رسمی نه تنها یک اولویت آموزشی است، بلکه اولین گام در ایجاد یک بستر مناسب در فرآیند یادگیری است. از آنجا که یکی از اهداف موزه علوم و فناوری ایجاد یک فضای تعاملی برای آموزش و یادگیری است، و با ایجاد یک فضای آموزشی برای مخاطبان و بازدیدکنندگان که اکثریت آن ها قشر دانش آموز و دانشجو هستند، زمینه تجربه عملی (آزمایشی) و ارتباط تعاملی با ابزار نمایشگاهی را فراهم نموده است. آشنایی که در گالری فناوری بومی و گالری مرکز علم موزه علوم و فناوری در حوزه های مختلف مکانیک، فیزیک، نجوم، ترازا، فناوری های بومی و فناوری های نوین، ساخته و بازسازی شده، به تاثیر تعاملی بودن اشیا برای تسهیل در امر آموزش و یادگیری توجه جدی شده است. از آنجا که نوع نظام آموزشی در بازدهی امر آموزش و یادگیری تاثیر گذار است، انتخاب چنین نظام آموزشی (غیر متمرکز بر پایه تجربه عملی و آزمایشی و تعامل با اشیا موزه ای) می تواند بازدهی مستقیم در امر آموزش و یادگیری داشته باشد. یکی از مهم ترین تاثیرات ملموس نظام آموزش غیر رسمی این است که این شیوه آموزش و یادگیری نه تنها باعث خستگی نمی شود، بلکه شوق بیش تری برای شناخت علمی در مخاطبان ایجاد می کند. در یک ارزیابی پرسشنامه ای که از ۱۰۰ نفر از مخاطبین آثار موزه علوم و فناوری به عمل آورده شد. جدول فراوانی زیر نشان می دهد بیش از ۹۸ درصد از افراد بازدید کننده تجربه عملی (آزمایشی) و ارتباط تعاملی با ابزار نمایشگاهی در آموزش و یادگیری را خوب و بسیار خوب ارزیابی می کنند. و تنها ۱ درصد از افراد بازدید کننده، تاثیر تجربه عملی و آزمایشی و ارتباط تعاملی را ضعیف می دانند.

سوال دیگر این پرسشنامه تاثیر این شیوه آموزشی را بر علاقه مندی مخاطبین در امر یادگیری نشان می دهد که بیش از ۵۳ درصد بازدید کنندگان بعد از اینکه از آثار موزه علوم و فناوری بازدید کرده اند، شوق و اشتیاق بیش تری برای شناخت و یادگیری علمی پیدا می کنند.

انسان است که در کنار دو خط تقاطع دو انسان را به تصویر می کشد. وجود انسان در لوگو نماد تعامل موزه با جامعه و حضور فعال در اجتماع است.

کمان وسط نیز به همراه خورشید یادآور سامانه خورشیدی و مدار زمین به دور خورشید است. زمین در این مدار دیده نمی شود زیرا با کمک اسطرلاب که قالب کلی لوگو است رصد ستارگان از این نقطه انجام می گیرد و در دید ما نیست. اگرچه دایره بزرگ لوگو نمادی از جهان و کره زمین نیز هست.
 دو رنگ سبز (دایره بزرگ) و سرخ (بالون ته گرد در قلب لوگو) با رنگ سفید از هم جدا شده اند. این سه در مجموع پرچم سه رنگ و پرافتخار کشور عزیزمان را به یاد می آورد.
 نمایش چرخ دنده در بخش پایینی لوگو نماد فناوری رایج است.

وجود مثلث خیام برای عبارت های دوجمله در کنار دو مثلثی که تکمیل کننده ساختار چرخ دنده است، یادآور نقش چشم گیر دانشمندان ایرانی در گسترش دانش بشری از جمله ریاضیات است و نخستین باری است که چنین مفهومی در ساختار یک لوگو معرفی شده است. در ضمن وجود دو مثلث دیگر تلاشی برای پر رنگ تر کردن «مثلث خیام» و حک کردن نام آن در ذهن مخاطبان است.

در قسمت چرخ دنده اضلاع مثلث ها به همراه دایره مرکزی تصویری از انسانی را نمایش می دهد که با بازوان گشوده به استقبال علم و فناوری و شاید بازدید کنندگان از موزه آمده است.

ذات الحلق

ذات الحلق از جمله ابزارهای شبیه سازی دایره های آسمانی است. بطلمیوس در کتاب مشهور خود، محسوطی، آن را اسطرلاب نامیده است و به همین سبب برخی آن را همان اسطرلاب کروی می دانند. تعداد حلقه های ذات الحلق بین پنج تا نه حلقه متغیر است و هر کدام نشان دهنده یکی از دایره های آسمانی هستند. با استفاده از این ابزار می توان حرکت اجرام سماوی را نسبت به زمین پیش بینی کرد و برخی مولفه های اولیه در محاسبات نجومی، مانند ارتفاع روزانه خورشید، را محاسبه کرد.

قفل مرکب

قفل مرکب یکی از دستگاه هایی است که بدیع الزمان الجزری (دانشمند بزرگ سده ششم هجری که در دربار ارتقیان از اتابکان سلاجقه ایران می زیست) نحوه طراحی و ساخت آن را در کتاب خود شرح داده است.
 این قفل بر روی صندوقچه ای نصب می شود و صاحب آن می تواند به دلخواه خود آن را رمز گذاری کند. قفل مرکب از چهار قفل جداگانه تشکیل می شود که هر کدام دارای سه ردیف است و در هر ردیف شانزده حرف از بیست و هشت حرف الفبای عربی حکاکی شده است. به این ترتیب ۱۹۲ حرف بر روی این قفل مرکب وجود دارد، که با ترکیب های مختلفی از آن ها، قفل رمز گذاری می شود.

پنجمین همایش بین المللی سالانه موزه علوم و فناوری

جامعه پایدار و جایگاه موزه ها در ترویج علم سبز موزه علوم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در راستای ترویج علم و فناوری در جامعه، هر ساله همایشی را با حضور پژوهشگران و علاقه مندان به موزه ها و مراکز علم برگزار می کند.
 نظر به چالش ها و مشکلات فراوان محیط زیستی فراروی جامعه بشری در عصر حاضر و نقش علم در بوجود آوردن و حل این چالش ها و همچنین نامگذاری روز جهانی موزه ها در سال ۲۰۱۵ به عنوان «موزه ها برای یک جامعه پایدار» پنجمین همایش موزه علوم و فناوری در روزهای ۲۶ تا ۲۷ آبان ماه با عنوان «جامعه پایدار و جایگاه موزه ها در ترویج علم سبز» برگزار خواهد شد. از تمامی صاحب نظران و علاقه مندان دعوت می شود، مقاله های خود را تا پایان مهر ماه از طریق وبسایت رسمی همایش به نشانی: WWW.irstm.ir ارسال کنند.
 جهت ثبت نام و کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۸۸۹۱۴۸۸۳ تماس حاصل بفرمائید.

